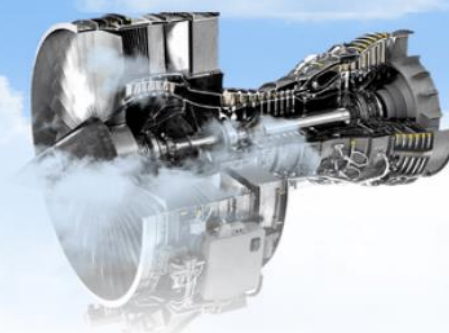

TURBOMECANICA

TURBOMECANICA

QUALITY. CAPABILITY. FLEXIBILITY

SITUAȚII FINANCIARE
PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2022

ÎNTOCMITE ÎN CONFORMITATE CU
ORDINUL MINISTERULUI FINANȚELOR PUBLICE 2844/2016,
PENTRU APROBAREA REGLEMENTARILOR CONTABILE CONFORME CU
STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ,
cu modificările și clarificările ulterioare

CUPRINS

SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL LA 31 DECEMBRIE 2022.....	4
SITUAȚIA POZITIE FINANCIARE LA 31 DECEMBRIE 2022.....	5
SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR LA 31 DECEMBRIE 2022	6
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII.....	7
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2022	8
DECLARAȚIA CONDUCERII	58

SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL LA 31 DECEMBRIE 2022

	Nota	31 decembrie 2022 RON	31 decembrie 2021 RON
Venituri din contracte cu clientii	4	139.161.607	131.331.165
Variația stocurilor de produse finite și în curs de execuție		(1.397.289)	2.242.607
Materii prime, materiale si utilitati	5	(48.016.004)	(41.843.823)
Beneficiile si salariile angajatilor	6	(52.742.599)	(53.408.568)
Cheltuieli cu amortizarea activelor	11, 12	(11.154.177)	(10.977.081)
Alte cheltuieli operationale	7	(10.744.195)	(9.491.455)
Alte venituri operationale	7	2.144.011	1.349.869
Costuri financiare	8	(3.000.113)	(2.036.616)
Venituri financiare	8	824.690	108.129
Alte castiguri si pierderi, net	9	(1.636.849)	(3.070.518)
Profit inainte de impozitare		13.439.082	14.203.709
Impozitul pe profit	10	(1.249.939)	(2.454.482)
Profitul anului		12.189.143	11.749.227
Alte venituri globale, nete de impozit:			
<i>Elemente care vor fi reclasificate în contul de profit și pierdere</i>		-	-
<i>Elemente care nu vor fi reclasificate în contul de profit și pierdere:</i>			
Castig actuarial aferent planului de beneficii determinate, net de impozit	22	67.444	534.442
Alte venituri globale totale		67.444	534.442
Rezultatul global al anului		12.256.587	12.283.669
Rezultat pe actiune:	27		
(RON / actiune)		0,0335	0,0323

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administrație și au fost autorizate pentru a fi emise la 23 martie 2023.

CLAUDIA ANGHEL,
 Director Economic-Comercial

RADU VIEHMANN,
 Director General

SITUAȚIA POZITIE FINANCIARE LA 31 DECEMBRIE 2022

	Nota	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
		RON	RON
ACTIVE			
Active pe termen lung:			
Imobilizari corporale	11	61.375.822	63.583.402
Imobilizari necorporale	12	435.158	938.549
Alte active		6.000	6.000
Total active pe termen lung		61.816.980	64.527.951
Active circulante:			
Stocuri	13	55.658.919	59.341.922
Creante comerciale	15	28.706.415	20.270.368
Active contractuale	14	12.219.893	11.952.778
Alte creante	16	1.534.620	1.250.786
Alte active curente*	17	3.563.416	1.180.357
Alte active financiare	18	5.880.000	-
Numerar si echivalente de numerar	18	12.043.696	18.961.360
Total active circulante		119.606.959	112.957.571
Total active		181.423.939	177.485.522
CAPITALURI PROPRII SI DATORII			
Capital si reserve:			
Capital emis	19	36.944.248	36.944.248
Rezerve	20	68.451.765	82.454.086
Rezultat reportat		17.954.675	1.800.021
Actiuni proprii		(599.408)	(599.408)
Total capitaluri proprii		122.751.280	120.598.947
Datorii pe termen lung:			
Imprumuturi si datorii de leasing	21	1.857.927	2.055.578
Datorii cu impozitul amanat	10	2.050.962	3.989.086
Provizioane	22	813.667	1.485.978
Alte datorii financiare	21	4.627.544	-
Total datorii pe termen lung		9.350.100	7.530.642
Datorii curente:			
Datorii comerciale	23	6.743.521	5.551.518
Imprumuturi si datorii de leasing	21	27.117.137	27.895.049
Impozit profit curent		2.219.617	1.927.794
Provizioane	22	4.295.456	4.798.822
Alte datorii curente	24	8.946.828	9.182.750
Total datorii curente		49.322.559	49.355.933
Total datorii		58.672.659	56.886.575
Total capitaluri proprii si datorii		181.423.939	177.485.522

*Cifrele comparative la 31 decembrie 2021 au fost reclasificate in conformitate cu prezentarea adoptata in 2022. Suma de 1.180.357 RON inclusa la 31 decembrie 2021 in categoria "Alte creante" este acum prezentata separat in categoria "Alte active curente".

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administrație și au fost autorizate pentru a fi emise la 23 martie 2023.

CLAUDIA ANGHEL,
Director Economic-Comercial

RADU VIEHMANN,
Director General

SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR LA 31 DECEMBRIE 2022

		31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Fluxuri de numerar din activități operaționale:			
Profitul net al anului		12.189.143	11.749.227
<i>Ajustări pentru:</i>			
Impozit pe profit	10	1.249.939	2.454.482
Cheltuieli cu amortizarea activelor	11, 12	11.154.177	10.977.081
Constituire /(Reversare) Provizion pentru creanțe	15	(28.281)	101.480
Constituire /(Reversare) Provizion pentru stocuri și active contractuale	13	806.336	2.727.590
Miscări în alte provizioane	22	(1.095.386)	180.498
Pierdere neta din vânzarea de mijloace fixe	11, 12	96.507	102.305
Costuri financiare	8	3.000.113	2.036.616
Alte venituri financiare	8	(824.690)	(108.129)
Venituri din anulare dividende prescrise	7,26	(1.058.809)	-
Castiguri/Pierdere nete(a) din diferențe de curs		87.051	(26.976)
Mișcări în capitalul circulant:		25.576.100	30.194.174
(Creștere) creanțe comerciale și alte creanțe		(11.054.156)	(7.686.309)
(Creștere) / descreștere în active contractuale		(267.115)	21.843.262
(Creștere) / descreștere stocuri		2.876.668	(34.682.189)
Creștere/(descreștere) datorii comerciale și alte datorii		662.976	5.014.270
Numerar generat din/ (utilizat în) din activități operaționale		17.794.473	14.683.208
Impozit pe profit plătit		(2.909.086)	(2.904.870)
Dobânzi primite		824.690	108.129
Dobânzi plătite		(2.479.307)	(1.821.691)
Numerar net generat din activități operaționale		13.230.770	10.064.776
Fluxuri de numerar din activități de investiții			
Plăți aferente imobilizărilor corporale, inclusiv avansuri pentru imobilizări corporale		(6.951.749)	(2.039.759)
Plăți aferente imobilizărilor necorporale		(995.847)	(666.174)
Plăți pentru achiziția activelor financiare		(5.880.000)	-
Încasări din vânzarea imobilizărilor		54.483	-
Numerar net generat din/(utilizat) în activități de investiții		(13.773.113)	(2.705.933)
Fluxuri de numerar din activități de finanțare:			
Miscarea neta a creditelor bancare	26	(704.507)	8.069.666
Plăți aferente obligațiilor din leasing	26	(1.004.707)	(929.858)
Încasări de la alte instituții financiare	21,26	4.627.544	-
Dividende plătite	26	(9.293.651)	(686.082)
Numerar net generat din activități de finanțare		(6.375.321)	6.453.726
Creștere/(Descreștere) neta a numerarului și a echivalentelor de numerar		(6.917.664)	13.812.569
Numerar și echivalente de numerar la începutul anului financiar	18	18.961.360	5.148.791
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul anului	18	12.043.696	18.961.360

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administrație și au fost autorizate pentru a fi emise la 23 martie 2023.

CLAUDIA ANGHEL,
Director Economic-Comercial

RADU VIEHMANN,
Director General

**SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII
PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2022**

	Capital social	Rezerve	Rezerve din reevaluare	Rezultat reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2022	36.944.248	35.263.201	47.190.885	1.200.613	120.598.947
Profitul anului	-	-		12.189.143	12.189.143
Alte venituri globale:					
Castig actuarial aferent planului de beneficii determinate, net de impozit amanat	-	-	-	67.444	67.444
Total venituri globale	-	-	-	12.256.587	12.256.587
Distribuire dividende in cursul anului (Nota 27)				(10.104.254)	(10.104.254)
Distribuire alte rezerve catre rezultatul reportat (Nota 20)		(13.779.390)		13.779.390	-
Realizarea rezervelor de reevaluare	-	-	(222.931)	222.931	-
Sold la 31 decembrie 2022	36.944.248	21.483.811	46.967.954	17.355.267	122.751.280
	Capital social	Rezerve	Rezerve din reevaluare	Rezultat reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2021	1.024.571.055	55.980.030	47.579.992	(1.019.815.799)	108.315.278
Profitul anului	-	-		11.749.227	11.749.227
Alte venituri globale:					
Castig actuarial aferent planului de beneficii determinate, net de impozit amanat	-	-	-	534.442	534.442
Total venituri globale	-	-	-	12.283.669	12.283.669
Realizarea rezervelor de reevaluare	-	-	(389.107)	389.107	-
Acoperirea rezultatului reportat provenit din adoptarea IAS 29 (Nota 19)	(987.626.807)	(20.716.829)	-	1.008.343.636	-
Sold la 31 decembrie 2021	36.944.248	35.263.201	47.190.885	1.200.613	120.598.947

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administrație și au fost autorizate pentru a fi emise la 23 martie 2023.

CLAUDIA ANGHEL,
Director Economic-Comercial

RADU VIEHMANN,
Director General

NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2022

1. INFORMAȚII GENERALE

TURBOMECHANICA S.A. („Turbomecanica” sau „Societatea”) este o societate comerciala pe acțiuni, înființată în 1975, cu scopul de a produce motoare, ansamble mecanice și echipamente pentru aeronave. Capitalul societății este privat și acțiunile sunt tranzacționate în cadrul Bursei de Valori București.

Principalii acționari sunt:

Viehmann Radu - deține 25.91%

Ciorapciu Dana Maria – deține 15.15%

Statul Român prin Autoritatea pentru valorificarea activelor statului - 150 de acțiuni, reprezentând 0,00004%

Alți acționari - dețin 58.94%.

Fazele evoluției Societății au fost următoarele: 1975-1977 – Fabrica de motoare București; 1978-1990 – Întreprinderea Turbomecanica București; din 20.11.1990, prin HG 1213, s-a constituit Societatea Comerciala Turbomecanica SA. După 1991, din Turbomecanica SA s-au desprins două societăți comerciale: Aeroteh SA și Micron-Turboteh SA.

Societatea are următoarele fluxuri de venituri:

a. **Întreținerea motoarelor și ansamble mecanice pentru avioane și elicoptere.** Principalele produse întreținute de Societate sunt: motoare Turmo, motoare Viper, modernizare elicoptere Puma, piese schimb pentru motoare Turmo și Viper, piese și motoare pentru Rolls-Royce. Turbomecanica este unicul producător de motoare și furnizor de servicii autorizat MRO cu turbina de gaze și ansamble mecanice pentru aeronave din cadrul industriei românești.

b. **Venituri din fabricația de componente pentru motoare (aviatie civilă/militară)** – entitatea produce sub licențele menționate mai sus componente pentru vânzare sau pentru utilizare în activitatea de întreținere. De asemenea produce în baza documentației tehnice primite de la clienți componente pentru diverse motoare/ansamble mecanice sau pentru domeniul energetic.

c. **Venituri din vânzarea de materiale** – vânzarea de materiale pe care societatea le are pe stoc.

Pentru mai multe detalii privind politicile de recunoaștere a veniturilor, consultați **nota 3**.

Principalii clienți ai Societății sunt pe piața internă – Ministerul Apărării și IAR Barsova, dar societatea are totodată tranzacții și cu clienți aflați în Europa.

Evoluția numărului mediu de angajați a fost după cum urmează:

	2022	2021
Număr mediu angajați	457	501

2. APLICAREA STANDARDELOR INTERNAȚIONALE NOI ȘI REVIZUITE DE RAPORTARE FINANCIARĂ

2.1 Modificări ale politicilor contabile și adoptarea IFRS-urilor revizuite/modificate

Politicile contabile adoptate sunt în concordanță cu cele din exercițiul financiar precedent, cu excepția următoarelor amendamente ale standardelor IFRS care au fost adoptate de Societate la 1 ianuarie 2022:

- **IFRS 3 Combinări de întreprinderi; IAS 16 Imobilizări corporale; IAS 37 Provizioane, datorii contingente și active contingente, precum și proiectul pentru îmbunătățiri anuale 2018-2020 (amendamente)**
Modificările intră în vigoare pentru perioadele anuale care încep la sau după 1 ianuarie 2022, fiind permisă adoptarea anticipată. IASB a emis amendamente la standardele IFRS, după cum urmează:
 - **IFRS 3 Combinări de întreprinderi** (amendamente) actualizează o referință în IFRS 3 la versiunea anterioară a Cadrului conceptual de raportare financiară al IASB la versiunea actuală emisă în 2018, fără a modifica semnificativ cerințele contabile pentru combinările de întreprinderi.
 - **IAS 16 Imobilizări corporale** (amendamente) interzice unei entități să deducă din costul imobilizărilor corporale orice încasări din vânzarea de bunuri produse în timp ce respectivul activ este adus în locația și în condițiile necesare pentru ca acesta să poată funcționa conform deciziei conducerii. În schimb, o entitate recunoaște astfel de venituri din vânzări și costurile cu vânzarea în contul de profit sau pierdere.

2. APLICAREA STANDARDELOR INTERNATIONALE NOI SI REVIZUITE DE RAPORTARE FINANCIARĂ (continuare)

2.1 Modificări ale politicilor contabile și adoptarea IFRS-urilor revizuite/modificate (continuare)

- **IAS 37 Provizioane, Datorii Contingente și Active Contingente** (amendamente) specifică ce costuri include o entitate în determinarea costului îndeplinirii unui contract pentru a determina dacă un contract este oneros. Conform amendamentelor costurile care se referă direct la un contract de furnizare de bunuri sau servicii includ atât costuri incrementale cât și o alocare a costurilor direct legate de activitățile contractuale.
- **Îmbunătățirile anuale 2018-2020** fac modificări minore la IFRS 1 Adoptarea pentru prima dată a standardelor internaționale de raportare financiară, IFRS 9 Instrumente financiare, IAS 41 Active biologice și exemplele ilustrative care însoțesc IFRS 16 Contracte de leasing.

Modificările nu au avut impact asupra situațiilor financiare ale Societății.

- **IFRS 16 Contracte de leasing-Covid 19 Concesiuni de chirie aferente după 30 iunie 2021 (amendamente)**

Amendamentele se aplică perioadelor anuale de raportare care încep la sau după 1 aprilie 2021, cu adoptarea anticipată permisă, inclusiv în situațiile financiare care nu au fost încă autorizate pentru a fi publicate la data emiterii amendamentelor. În martie 2021, prin amendamentele aduse, Consiliul oferă scutire locatarilor de la aplicarea prevederilor IFRS 16 pentru modificările care apar ca o consecință directă a pandemiei covid-19. În urma modificării, soluția practică se aplică acum concesiilor privind chiria pentru care orice reducere a ratelor afectează numai plățile datorate inițial până la sau înainte de 30 iunie 2022, cu condiția să fie îndeplinite celelalte condiții de aplicare a măsurii practice.

Modificările nu au avut impact asupra situațiilor financiare ale Societății .

2.2 Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate anticipat

- **IFRS 17: Contracte de asigurare**

Standardul este în vigoare pentru perioadele anuale care încep la sau după 1 ianuarie 2023, cu adoptarea anticipată permisă, cu condiția ca entitatea să aplice, de asemenea, IFRS 9 Instrumente financiare la sau înainte de data la care aplică pentru prima dată IFRS 17. Acesta este un nou standard de contabilitate pentru contractele de asigurare, care acoperă recunoașterea, măsurarea și cerințe de prezentare. IFRS 17 se aplică tuturor tipurilor de contracte de asigurare emise, precum și anumitor garanții și instrumente financiare cu participare discreționară. Societatea nu are contracte în domeniul de aplicare al IFRS 17; prin urmare aplicarea acestui standard nu are impact asupra performanței financiare, poziției financiare sau fluxurilor de numerar ale Societății.

2. APLICAREA STANDARDELOR INTERNATIONALE NOI SI REVIZUITE DE RAPORTARE FINANCIARĂ (continuare)

2.2 Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate anticipat (continuare)

- **IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare și Declarația practică 2: Prezentarea politicilor contabile (amendamente)**

Amendamentele intră în vigoare pentru perioadele anuale care încep la sau după 1 ianuarie 2023, fiind permisă adoptarea anticipată. Amendamentele oferă îndrumări cu privire la aplicarea raționamentelor de materialitate cu privire la cerințele de prezentare a politicilor contabile. În special, modificările la IAS 1 înlocuiesc cerința de a prezenta politici contabile „semnificative” cu o cerință de a prezenta politici contabile „materiale”. De asemenea, în Declarația practică sunt adăugate îndrumări și exemple ilustrative pentru a ajuta la aplicarea conceptului de materialitate atunci când se fac raționamente cu privire la politicile contabile de prezentat. Conducerea a evaluat ca amendamentul nu va avea un impact asupra situațiilor financiare ale Societății.

- **IAS 8 Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori: definiția estimărilor contabile (amendamente)**

Amendamentele intră în vigoare pentru perioadele anuale de raportare care încep la sau după 1 ianuarie 2023, cu adoptarea anticipată permisă și se aplică modificărilor politicilor contabile și modificărilor estimărilor contabile care au loc la sau după începutul perioadei respective. Modificările introduc o definiție a estimărilor contabile și anume valorile monetare din situațiile financiare care sunt supuse incertitudinii de măsurare, dacă acestea nu rezultă dintr-o corecție a erorii perioadei anterioare. De asemenea, amendamentele clarifică ce sunt modificările estimărilor contabile și cum diferă acestea de modificările politicilor contabile și corecții de erori. Conducerea a evaluat ca amendamentul nu va avea un impact asupra situațiilor financiare ale Societății.

- **IAS 12 Impozit pe profit: Impozit amânat aferent activelor și datorii care decurg dintr-o singură tranzacție (amendamente)**

Amendamentele intră în vigoare pentru perioadele anuale care încep la sau după 1 ianuarie 2023, fiind permisă adoptarea anticipată. Amendamentele restrâng domeniul de aplicare și oferă o claritate suplimentară cu privire la excepția de recunoaștere inițială conform IAS 12 și specifică modul în care entitățile ar trebui să contabilizeze impozitul amânat aferent activelor și datorii care decurg dintr-o singură tranzacție, cum ar fi contractele de leasing și obligațiile de restaurare a amplasamentului. Modificările clarifică faptul că, în cazul în care plățile care sting o datorie sunt deductibile din punct de vedere fiscal, este un aspect de judecată, având în vedere legislația fiscală aplicabilă, dacă astfel de deduceri sunt atribuibile în scopuri fiscale datoriei sau activului aferent tranzacției. Conform modificărilor, excepția de recunoaștere inițială nu se aplică tranzacțiilor care, la recunoașterea inițială, dau naștere la diferențe temporare care sunt în egala măsură impozabile și deductibile. Se aplică numai dacă recunoașterea unui activ și a unei datorii de leasing dau naștere la diferențe temporare impozabile și deductibile care nu sunt egale. Conducerea a evaluat ca amendamentul nu va avea un impact asupra situațiilor financiare ale Societății.

- **IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare: Clasificarea datorii în datorii curente sau datorii pe termen lung (amendamente)**

Amendamentele sunt efective pentru perioadele anuale de raportare care încep la sau după 1 ianuarie 2024, cu adoptarea anticipată permisă și vor trebui aplicate retroactiv în conformitate cu IAS 8. Obiectivul modificărilor este de a clarifica principiile din IAS 1 pentru clasificarea datorii ca fiind curente sau pe termen lung. Amendamentele clarifică semnificația dreptului contractual de a amâna decontarea unei datorii, cerința ca acest drept să existe la sfârșitul perioadei de raportare, faptul că intenția conducerii cu privire la o eventuala decontare nu afectează clasificarea, precum și faptul că opțiunile contrapartidei care ar putea duce la decontare pe baza de instrumente de capitaluri proprii nu nu afectează clasificarea. De asemenea, conform amendamentelor numai clauzele din contractele de împrumut pe care o entitate trebuie să le respecte la sau înainte de data de raportare vor afecta clasificarea unei datorii. De asemenea, sunt necesare prezentări suplimentare de informații pentru datorii pe termen lung reprezentate de contracte de împrumut în care există clauze care trebuie respectate în termen de douăsprezece luni de la perioada de raportare. Amendamentele nu au fost încă aprobate de UE. Conducerea este în curs de evaluare a efectului pe care aceste amendamente la standardele și interpretările existente îl pot avea asupra situațiilor financiare ale Societății în perioada inițială de aplicare.

- **IFRS 16 Contracte de leasing: Datoria din leasing într-un contract de tip vânzare și preluare înapoi în leasing (amendamente)**

Amendamentele intră în vigoare pentru perioadele anuale de raportare care încep la sau după 1 ianuarie 2024, cu adoptarea anticipată permisă. Modificările sunt menite să îmbunătățească cerințele pe care un vânzător-locatar le folosește în măsurarea datoriei din leasing care decurg dintr-o tranzacție de vânzare și preluare înapoi în leasing conform IFRS 16, în timp ce nu modifică contabilizarea contractelor de leasing care nu au legătură cu tranzacțiile de vânzare și preluare înapoi în leasing. În special, vânzătorul-locatar determină „plăți de leasing” sau „plăți de leasing revizuite” în așa fel încât locatarul-vânzător să nu recunoască nicio sumă din câștigul sau pierderea care are legătură cu dreptul de utilizare pe care îl păstrează. Aplicarea acestor cerințe nu împiedică vânzătorul-locatar să recunoască, în contul profit sau pierdere, orice câștig sau pierdere legată de încetarea parțială sau totală a unui contract de leasing. Un vânzător-locatar aplică modificarea retroactiv, în conformitate cu IAS 8, tranzacțiilor de vânzare și preluare înapoi în leasing încheiate după data aplicării inițiale, fiind începutul perioadei anuale de raportare în care o entitate a aplicat pentru prima dată IFRS 16. Amendamentele nu au fost încă aprobate de UE. Conducerea este în curs de evaluare a efectului pe care aceste amendamente la standardele și interpretările existente îl pot avea asupra situațiilor financiare ale Societății în perioada inițială de aplicare.

2. APLICAREA STANDARDELOR INTERNATIONALE NOI SI REVIZUITE DE RAPORTARE FINANCIARĂ (continuare)

2.2 Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate anticipat (continuare)

- **Amendamente la IFRS 10 Situații financiare consolidate și IAS 28 Investiții în asociații și asocieri în participație:** vânzarea sau contribuția de active între un investitor și asociatul sau asocierea în participație
Modificările abordează o neconcordanță cunoscută între cerințele din IFRS 10 și cele din IAS 28, în ceea ce privește vânzarea sau aportul de active între un investitor și asociatul sau asocierea în participație. Principala consecință a modificărilor este că un câștig sau o pierdere este recunoscut/(ă) atunci când o tranzacție implică o afacere. Un câștig sau o pierdere parțială este recunoscută atunci când o tranzacție implică active care nu constituie o afacere, chiar dacă aceste active sunt găzduite într-o filială. În decembrie 2015, IASB a amânat data intrării în vigoare a acestei modificări pe termen nelimitat, în așteptarea rezultatului proiectului său de cercetare privind metoda punerii în echivalență. Amendamentele nu au fost încă aprobate de UE. Conducerea a evaluat ca amendamentul nu va avea un impact asupra situațiilor financiare ale Societății.

Societatea anticipează că adoptarea acestor noi standarde și modificări la standardele existente nu vor avea un impact semnificativ asupra situațiilor financiare ale Societății în perioada de aplicare inițială.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE

Principalele politici contabile aplicate la întocmirea acestor situații financiare sunt prezentate mai jos. Aceste politici au fost aplicate consecvent în toți anii prezenți, dacă nu se specifică altfel.

Declaratia de conformitate

Situațiile financiare individuale au fost întocmite în conformitate cu Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, cu modificările și clarificările ulterioare.

Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr. 2844/2016, cu modificările ulterioare, este în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) adoptate de Uniunea Europeană, cu excepția IAS 21 Efectele variației cursurilor de schimb valutare cu privire la moneda funcțională, a prevederilor IAS 20 Contabilitatea subvențiilor guvernamentale cu privire la recunoașterea veniturilor din certificate verzi, cu excepția IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții cu privire la veniturile din taxe de conectare la rețeaua de distribuție.

Aceste excepții nu au impact asupra situațiilor financiare ale Societății.

Bazele întocmirii

Situațiile financiare individuale au fost întocmite pe baza costului istoric, cu excepția imobilizărilor corporale care sunt evaluate la valoarea reevaluată, după cum este descris în politicile contabile de mai jos. Costul istoric este în general bazat pe valoarea justă a contraprestăției efectuate în schimbul activelor.

Situațiile financiare sunt prezentate în lei românești („RON”) și toate valorile sunt rotunjite la cel mai apropiat RON, cu excepția cazului în care este indicat altfel.

Principiul continuității activității

Situațiile financiare ale Societății au fost întocmite pe baza principiului continuității activității care presupune ca Societatea să își poată desfășura activitatea curentă în perioada viitoare. Anul 2022 a fost dominat de conflictul dintre Rusia și Ucraina. În acest context, Societatea nu a fost direct afectată de conflict, ci indirect, urmare a creșterii prețurilor la materii prime și materiale, energie și gaz. Pentru a evalua aplicabilitatea acestei ipoteze, Conducerea Societății a analizat previziunile privind fluxurile de numerar ce rezultă din translația relațiilor comerciale existente și viitoare. Pe baza acestei analize, ce au avut în vedere și contextul economic actual, conducerea consideră că Societatea va putea continua să își desfășoare activitatea în perioada viitoare și, prin urmare, aplicarea principiului continuității activității în întocmirea situațiilor financiare este justificat.

În 2022, Societatea a înregistrat profit net în valoare de 12.189.143 RON (2021:11.749.227 RON). Societatea este în prezent dependentă de activitatea cu doi clienți locali principali. Cifra de afaceri cu acești clienți pentru 2022 reprezintă 81,3 % din cifra de afaceri totală a Societății. Cu toate acestea, conducerea Societății consideră că acest aspect nu constituie un impediment, având în vedere natura specializată a serviciilor furnizate precum și existența de comenzi încheiate cu acești parteneri pentru perioadele următoare, care îi asigură suficiente venituri. De asemenea, Societatea intenționează să înceapă să își dezvolte activitatea în industria civilă, și în acest sens are în vedere o serie de investiții semnificative în perioadele viitoare.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Active și datorii pe termen scurt și pe termen lung

Societatea prezintă active și datorii în situația poziției financiare pe baza clasificării termen scurt / termen lung. Un activ este curent atunci când:

- se așteaptă să fie realizat sau intenționat să fie vândut sau consumat în ciclul normal de funcționare
- este deținut în principal în scopul tranzacționării
- se așteaptă să fie realizat în termen de douăsprezece luni de la perioada de raportare sau
- constituie numerar și echivalente de numerar, cu excepția cazului în care este restricționată schimbarea sau utilizarea acestuia pentru decontarea unei datorii pe o perioadă de cel puțin douăsprezece luni după perioada de raportare

Toate celelalte active sunt clasificate ca imobilizate.

O datorie este pe termen scurt atunci când:

- se așteaptă să fie achitată în ciclul normal de funcționare
- este deținută în principal în scopul tranzacționării
- urmează să fie decontată în termen de douăsprezece luni de la perioada de raportare sau
- nu există niciun drept necondiționat de a amâna decontarea datoriei pentru cel puțin douăsprezece luni după perioada de raportare

Activele și datoriile cu impozitul amânat sunt clasificate drept active și datorii pe termen lung.

Evaluarea la valoarea justă

Societatea evaluează și recunoaște la valoarea justă anumite active nefinanciare, cum ar fi terenurile, clădirile și echipamentele. De asemenea, valorile juste ale instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat sunt estimate în scopul prezentării informațiilor.

Valoarea justă este prețul care ar fi primit pentru a vinde un activ sau plătit pentru a transfera o datorie într-o tranzacție obișnuită între participanții din piață la data evaluării. Evaluarea la valoarea justă se bazează pe prezumția că tranzacția de vânzare a activului sau transferul datoriei are loc fie:

- pe piața principală pentru activ sau datorie, sau
- în absența unei piețe principale, pe cea mai avantajoasă piață pentru activ sau datorie.

Principala sau cea mai avantajoasă piață trebuie să fie accesibilă Societății.

Valoarea justă a unui activ sau a unei datorii este evaluată utilizând ipotezele pe care participanții la piață le-ar folosi atunci când stabilesc prețul activului sau datoriei, presupunând că participanții la piață acționează în interesul lor economic. O evaluare la valoarea justă a unui activ nefinanciar ia în considerare capacitatea unui participant la piață de a genera beneficii economice prin utilizarea activului în cea mai bună utilizare a acestuia sau prin vânzarea acestuia către un alt participant la piață care ar folosi activul în cea mai bună utilizare.

Toate activele și datoriile pentru care valoarea justă este evaluată sau prezentată în situațiile financiare sunt clasificate în cadrul ierarhiei valorii juste, descrise după cum urmează, pe baza celui mai scăzut nivel de intrare care este semnificativ pentru evaluarea la valoarea justă în ansamblu:

- Nivelul 1: prețuri de piață pe piețe active pentru active sau datorii identice
- Nivelul 2: date de intrare altele decât prețurile de piață cotate incluse în nivelul 1, care sunt observabile pentru activ sau datorie, direct, sau indirect.
- Nivelul 3: datele de intrare sunt neobservabile pentru activ sau datorie.

Pentru activele și datoriile care sunt recunoscute în situațiile financiare pe o bază recurentă, Societatea determină dacă au avut loc transferuri între niveluri din ierarhie, reevaluând categorizarea (pe baza datelor de intrare de la nivelul cel mai scăzut, care este semnificativ pentru evaluarea valorii juste ca întreg) la sfârșitul fiecărei perioade de raportare.

Conducerea Societății determină politicile și procedurile atât pentru evaluarea recurentă a valorii juste, cum ar fi terenurile, clădirile, si echipamentele, cât și pentru evaluarea nerecurentă, cum ar fi activele deținute pentru vânzare din operațiuni întrerupte, dacă este cazul.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Evaluarea la valoarea justă (continuare)

Evaluatorii externi sunt implicați în evaluarea activelor semnificative, cum ar fi terenuri, clădiri și echipamente. Implicarea evaluatorilor externi este decisă anual de către conducere. Criteriile de selecție includ cunoștințe de piață, reputație, independență și dacă sunt menținute standardele profesionale.

La fiecare dată de raportare, conducerea analizează mișcările valorilor activelor și pasivelor care trebuie reevaluate conform politicilor Societății, verificând principalele date de intrare aplicate în cea mai recentă evaluare și evaluând modificările din evaluarea anterioară.

În scopul prezentării de informații cu privire la valoarea justă, Societatea a stabilit clase de active și datorii pe baza naturii, caracteristicilor și riscurilor activului sau datoriei și a nivelului ierarhiei valorii juste, după cum s-a explicat mai sus.

Recunoașterea veniturilor

IFRS 15 "Venituri din contracte cu clienți" a introdus un model cuprinzător pentru recunoașterea și măsurarea veniturilor. Veniturile sunt recunoscute atunci când clientul dobândește controlul asupra bunurilor sau serviciilor prestate, la suma care reflectă prețul pe care se așteaptă compania să îl primească în schimbul acestor bunuri sau servicii.

Informațiile cu privire la rationamentele, estimările și ipotezele contabile semnificative referitoare la veniturile din contractele cu clienți sunt prezentate în secțiunea *Rationamente, estimări și ipoteze contabile semnificative* la finalul acestei note.

Societatea are următoarele fluxuri de venituri:

a. **Fabricația motoarelor și ansamblor mecanice pentru avioane și elicoptere.** Principalele produse realizate de Societate sunt: motoare Turmo, motoare Viper, modernizare elicoptere Puma, piese schimb pentru motoare Turmo și Viper, piese și motoare pentru Rolls-Royce. Turbomecanica este unicul producător de motoare cu turbina de gaze și ansamble mecanice pentru aeronave din cadrul industriei românești.

Veniturile sunt înregistrate pe baza unui contract aprobat între părți, părțile fiind angajate să își îndeplinească obligațiile respective. Drepturile și condițiile de plată ale fiecărei părți pot fi ușor identificate. Termenele de plată sunt de la 10 zile după livrarea bunurilor. Contractele au substanță comercială și este probabil că entitatea va colecta contravaloarea la care are dreptul în schimbul bunurilor sau serviciilor transferate clientului.

Obligațiile de execuție se referă la obligații de execuție distincte reprezentate de fabricarea motoarelor și a ansamblor mecanice pentru aeronave și elicoptere satisfăcute pe măsura ce se presetează serviciile.

Prețul tranzacției este suma contraprestației la care o entitate se așteaptă să aibă dreptul în schimbul transferului de bunuri promise către un client, cu excepția acelor sume colectate în numele unor terțe părți (de exemplu, unele taxe de vânzare). Acestea includ sume fixe, după cum s-a convenit între părți. Atât condițiile contractului, cât și practicile comerciale obișnuite ale entității trebuie luate în considerare pentru a determina prețul tranzacției. Contractele menționează distinct prețul pentru fiecare echipament livrat. Se presupune, de asemenea, că bunurile vor fi transferate către client conform promisiunii în conformitate cu contractul de vânzare.

IFRS 15 presupune ca prețul tranzacției să fie alocat fiecărei obligații de executare identificate în contract pe baza relativă a prețului de vânzare independent. Nu există dificultăți în alocarea prețului, deoarece acestea sunt în mod clar atribuibile și negociate la încheierea contractului.

Pentru contractele cu pret fix, Societatea recunoaște veniturile pe măsura realizării producției, evaluând stadiul de finalizare al proiectelor. Societatea transferă controlul asupra unui bun sau a unui serviciu în timp și, prin urmare, îndeplinește o obligație de execuție și recunoaște veniturile în timp, deoarece executia Societatii creează sau îmbunătățește un activ pe care îl controlează clientul, pe măsura ce activul este creat sau îmbunătățit. Stadiul de finalizare este determinat, utilizând metoda pe baza de input, în funcție de costurile contractuale efectuate până la sfârșitul perioadei de raportare, sub forma de procent din costul total estimat pentru fiecare contract.

În cazul în care rezultatul unui contract nu poate fi estimat în mod fiabil, veniturile contractului sunt recunoscute doar în linie cu costurile contractului care sunt probabil să fie recuperabile. Atunci când rezultatul unui contract de servicii poate fi estimat în mod fiabil și este probabil că respectivul contract să fie profitabil, profitul prevăzut este înregistrat proporțional cu gradul de execuție pe parcursul duratei contractului. În cazul în care este probabil ca totalul costurilor contractului să depășească veniturile totale ale contractului, pierderea estimată este înregistrată drept cheltuială, în conformitate cu IAS 37 Provizioane, datorii contingente și active contingente.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Recunoașterea veniturilor (continuare)

Societatea prezintă ca active contractuale sumele brute datorate de clienți, aferente contractelor care se afla în curs de desfășurare, pentru care costurile suportate și profiturile recunoscute (minus pierderile recunoscute) depășesc valoarea totală facturată din contractul respectiv. În cazul în care facturile emise depășesc costurile suportate plus profiturile recunoscute (mai puțin pierderile recunoscute), sumele brute datorate clienților sunt prezentate ca datorii aferente contractelor.

b. Venituri din serviciile de reparații la motoarele și ansamblelor mecanice pentru avioane și elicoptere – entitatea oferă servicii de reparații la turbinele vândute Ministerului Apărării

Veniturile sunt înregistrate pe baza unui contract aprobat între părți, părțile fiind angajate să își îndeplinească obligațiile respective. Drepturile și condițiile de plată ale fiecărei părți pot fi ușor identificate. Termenele de plată sunt de la 10 zile după livrarea bunurilor. Contractele au substanță comercială și este probabil că entitatea va colecta contravaloarea contravaloarea la care are dreptul în schimbul bunurilor sau serviciilor transferate clientului.

Obligațiile de execuție se referă la obligații de execuție distincte reprezentate de reparații aferente motoarelor pentru aeronave și elicoptere satisfăcute pe măsura ce se presetează serviciile.

Prețul tranzacției este suma contraprestației la care o entitate se așteaptă să aibă dreptul în schimbul prestării serviciilor de reparații. Acesta include sume fixe, după cum s-a convenit între părți. Atât condițiile contractului, cât și practicile comerciale obișnuite ale entității trebuie luate în considerare pentru a determina prețul tranzacției. Contractele menționează distinct prețul pentru fiecare reparație. Se presupune, de asemenea, că bunurile vor fi transferate către client conform promisiunii în conformitate cu contractul de vânzare.

IFRS 15 presupune ca prețul tranzacției să fie alocat fiecărei obligații de executare identificate în contract pe baza relativă a prețului de vânzare independent. Nu există dificultăți în alocarea prețului, deoarece acestea sunt în mod clar atribuibile și negociate la încheierea contractului.

Pentru contractele cu pret fix, Societatea recunoaște veniturile pe măsura prestării serviciilor, evaluând stadiul de finalizare al proiectelor. Societatea transferă controlul asupra unui bun sau a unui serviciu în timp și, prin urmare, îndeplinește o obligație de execuție și recunoaște veniturile în timp, deoarece executia Societății creează sau îmbunătățește un activ pe care îl controlează clientul, pe măsura ce activul este creat sau îmbunătățit. Stadiul de finalizare este determinat, utilizând metoda pe baza de intrări, în funcție de costurile contractuale efectuate până la sfârșitul perioadei de raportare, sub forma de procent din costul total estimat pentru fiecare contract.

În cazul în care rezultatul unui contract nu poate fi estimat în mod fiabil, veniturile contractului sunt recunoscute doar în linie cu costurile contractului care sunt probabil să fie recuperabile. Atunci când rezultatul unui contract de servicii poate fi estimat în mod fiabil și este probabil că respectivul contract să fie profitabil, profitul prevăzut este înregistrat proporțional cu gradul de execuție pe parcursul duratei contractului. În cazul în care este probabil ca totalul costurilor contractului să depășească veniturile totale ale contractului, pierderea estimată este înregistrată drept cheltuială, în conformitate cu IAS 37 Provizioane, datorii contingente și active contingente.

Societatea prezintă ca active contractuale sumele brute datorate de clienți, aferente contractelor care se afla în curs de desfășurare, pentru care costurile suportate și profiturile recunoscute (minus pierderile recunoscute) depășesc valoarea totală facturată din contractul respectiv. În cazul în care facturile emise depășesc costurile suportate plus profiturile recunoscute (mai puțin pierderile recunoscute), sumele brute datorate clienților sunt prezentate ca datorii aferente contractelor.

c. Venituri din vânzarea de materiale, marfuri, produse reziduale și alte servicii prestate

Veniturile sunt înregistrate pe baza unui contract aprobat între părți, părțile fiind angajate să își îndeplinească obligațiile respective. Drepturile și condițiile de plată ale fiecărei părți pot fi ușor identificate. Termenele de plată sunt de la 10 zile după livrarea bunurilor. Contractele au substanță comercială și este probabil că entitatea va colecta contravaloarea contravaloarea la care are dreptul în schimbul bunurilor sau serviciilor transferate clientului.

Obligațiile de execuție se referă la obligații de execuție distincte reprezentate de vânzare de material satisfăcute la momentul livrării.

Prețul tranzacției este suma contraprestației la care o entitate se așteaptă să aibă dreptul în schimbul transferului de bunuri promise către un client, cu excepția acelor sume colectate în numele unor terțe părți (de exemplu, unele taxe de vânzare). Acestea includ sume fixe, după cum sa convenit între părți. Atât condițiile contractului, cât și practicile comerciale obișnuite ale entității trebuie luate în considerare pentru a determina prețul tranzacției. Contractele menționează distinct prețul pentru fiecare material vândut. Se presupune, de asemenea, că bunurile vor fi transferate către client conform promisiunii în conformitate cu contractul de vânzare.

IFRS 15 presupune ca prețul tranzacției să fie alocat fiecărei obligații de executare identificate în contract pe baza relativă a prețului de vânzare independent. Nu există dificultăți în alocarea prețului, deoarece acestea sunt în mod clar atribuibile și negociate la încheierea contractului. Entitatea recunoaște veniturile în conformitate cu acordurile stabilite la momentul livrării.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Recunoașterea veniturilor (continuare)

Pentru activitățile prestate, mai sus menționate la punctele a și b, Societatea acordă clienților săi garanții de bună execuție pentru o perioadă ce variază între 12 și 18 luni. Acestea intră în aria de aplicabilitate a IAS 37 întrucât:

- a. garanțiile conform contractului oferă clientului asigurarea că produsul va funcționa;
- b. garanțiile nu oferă servicii suplimentare decât asigurarea că bunul va funcționa conform specificațiilor convenite;
- c. clienții nu au opțiunea de a cumpăra garanția separat.

Prin urmare, aceste garanții nu reprezintă obligații de executare disticte, ci trebuie recunoscute ca și provizioane în conformitate cu IAS 37.

Creanțe comerciale

Creanțele comerciale sunt recunoscute la prețul de tranzacționare determinat în conformitate cu IFRS 15. Ulterior, acestea sunt evaluate la cost amortizat folosind metoda dobânzii efective, mai puțin provizioanele pentru pierderi. Societatea evaluează, la fiecare dată a bilanțului, cerința unor provizioane pentru deprecierea creanțelor comerciale. Atunci când se evaluează pierderea de credit preconizată (denumită în continuare „ECL”), societatea folosește informații anticipate rezonabile și acceptabile, care se bazează pe ipoteze pentru viitoarele variații ale diverșilor factori economici și modul în care acești factori se vor afecta reciproc. Probabilitatea de nerambursare constituie o dată de intrare cheie în evaluarea ECL. Probabilitatea de nerambursare este o estimare a probabilității de neplată pe un orizont de timp dat, al cărui calcul include date istorice, ipoteze și așteptări privind condițiile viitoare.

Contracte de leasing

Societatea evaluează la începutul contractului dacă un contract este sau conține o componentă de leasing. Adică, dacă contractul conferă dreptul de a controla utilizarea unui activ identificat pentru o perioadă de timp în schimbul unei contraprestații.

Societatea ca locatar

i) Active cu drept de utilizare

Societatea recunoaște activele cu drept de utilizare la data începerii contractului de leasing (adică data la care activul suport este disponibil pentru utilizare). Activele cu drept de utilizare sunt prezentate în situația poziției financiare la valoarea justă la data reevaluării, mai puțin orice depreciere cumulată și pierderi din depreciere și ajustate pentru orice reevaluare a datoriilor de leasing. Costul inițial al activelor cu drept de utilizare include suma datoriilor de leasing recunoscute, costurile inițiale directe suportate și plățile de leasing efectuate la sau înainte de data de începere minus orice stimulente de leasing primite.

Activele cu drept de utilizare sunt amortizate liniar pe perioadă mai scurtă dintre durata contractului și durata de viață utilă estimată a activelor.

Dreptul de utilizare a activelor se referă la mașinile închiriate care sunt amortizate pe o perioadă de 3 ani, precum și echipamentelor în leasing care sunt amortizate pe o perioadă între 3-20 ani.

Activele cu drept de utilizare sunt, de asemenea, supuse deprecierii. A se consulta politicile contabile din nota 3 Deprecierea activelor nefinanciare.

ii) Datorii de leasing

La data începerii contractului de leasing, Societatea recunoaște datoriile de leasing evaluate la valoarea actualizată a plăților de leasing care urmează să fie efectuate pe durata contractului de leasing. Plățile de leasing includ plăți fixe minus orice stimulente de leasing de primit, plăți variabile de leasing care depind de un indice sau o rată și sume care se așteaptă să fie plătite în baza garanțiilor de valoare reziduală. Plățile de leasing includ, de asemenea, prețul de exercitare a unei opțiuni de cumpărare, în mod rezonabil sigur de exercitat de către Societate și plăți de penalități pentru rezilierea contractului de leasing, dacă perioada de leasing reflectă exercitarea de către Societate a opțiunii de reziliere.

Plățile variabile de leasing care nu depind de un indice sau o rată sunt recunoscute drept cheltuieli în perioada în care are loc evenimentul sau condiția care declanșează plata.

La calcularea valorii actuale a plăților de leasing, Societatea folosește rata de împrumut incrementală la data de începere a leasingului, deoarece rata dobânzii implicite în leasing nu este ușor de determinat. După data începerii contractului, valoarea datoriilor de leasing este mărită pentru a reflecta acumularea dobânzilor și redusă cu plățile de leasing efectuate. În plus, valoarea contabilă a datoriilor de leasing este reevaluată dacă există o modificare, o modificare a perioadei de leasing, o modificare a plăților de leasing (de exemplu, modificări ale plăților viitoare rezultate dintr-o modificare a unui indice sau a ratei utilizate pentru a determina astfel de plăți de leasing) sau o modificare a evaluării unei opțiuni de cumpărare a activului suport.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Contracte de leasing (continuarea)

iii) Contractele de leasing pe termen scurt și leasingurile de active cu valoare redusă

Societatea aplică scutirea de la recunoașterea leasingului pe termen scurt la contractele sale de leasing pe termen scurt (de exemplu, acele leasinguri care au un termen de leasing de 12 luni sau mai puțin de la data începerii și nu conțin o opțiune de cumpărare). Se aplică, de asemenea, scutirea de la recunoașterea activelor cu valoare redusă pentru leasingul de echipamente care sunt considerate a fi de valoare mică. Plățile de leasing la contractele de leasing pe termen scurt și leasingul de active cu valoare redusă sunt recunoscute drept cheltuieli pe bază liniară pe durata contractului de leasing.

Tranzacții în valută

Moneda funcțională și de prezentare

Elementele incluse în situațiile financiare sunt evaluate utilizând moneda mediului economic primar în care operează entitatea („moneda funcțională”). Situațiile financiare sunt prezentate în LEI, care este moneda funcțională a Turbomecanica SA și, de asemenea, moneda de prezentare.

Tranzacții și solduri

Tranzacțiile în valută sunt convertite în moneda funcțională utilizând cursurile de schimb la data tranzacțiilor. Câștigurile și pierderile din cursul de schimb valutar rezultate din decontarea acestor tranzacții și din conversia activelor și datoriilor monetare exprimate în valută la cursul de schimb de la sfârșitul anului sunt recunoscute în general în contul de profit și pierdere.

Câștigurile și pierderile valutare sunt prezentate în situația rezultatului global pe o bază netă în cadrul altor pierderi / (câștiguri) valutare nete.

Elementele nemonetare care sunt evaluate la valoarea justă într-o monedă străină sunt convertite utilizând cursurile de schimb la data la care a fost determinată valoarea justă. Diferențele de conversie asupra activelor și pasivelor contabilizate la valoarea justă sunt raportate ca parte a câștigului sau pierderii valorii juste.

Cursurile de schimb utilizate sunt 1 EUR = 4,9474 RON și 1 USD = 4,6346 RON, curs mediu 2022 1 EUR = 4,9315 RON (2021: 1 EUR = 4,981 RON și 1 USD = 4,3707, curs mediu 1 EUR = 4,9204).

Costurile cu împrumuturile

Împrumuturile sunt recunoscute inițial la valoarea justă, net de costurile de tranzacție suportate. Împrumuturile sunt ulterior evaluate la cost amortizat. Orice diferență între încasări (net de costurile de tranzacționare) și valoarea răscumpărării este recunoscută în contul de profit și pierdere pe perioada împrumuturilor utilizând metoda dobânzii efective. Comisioanele plătite cu crearea facilităților de împrumut sunt recunoscute drept costuri de tranzacționare aferente împrumutului, în măsura în care este probabil ca o parte sau întreaga facilitate să fie trasă. În acest caz, comisionul este amânat până când tragerea are loc. În măsura în care nu există dovezi că este probabil ca o parte din sau întreaga facilitate să fie trasă, comisionul este capitalizat ca plată în avans pentru serviciile de lichiditate și amortizat pe perioada facilității la care se referă.

Împrumuturile sunt scoase din bilanț atunci când obligația specificată în contract este îndeplinită, anulată sau expiră. Diferența dintre valoarea contabilă a unei datorii financiare care a fost stinsă sau transferată către o altă parte și contraprestația plătită, inclusiv orice active nemonetare transferate sau datorii asumate, este recunoscută în contul de profit și pierdere ca alte venituri sau costuri financiare. Împrumuturile sunt clasificate ca datorii curente, cu excepția cazului în care societatea are dreptul necondiționat de a amâna decontarea datoriei pentru cel puțin 12 luni după perioada de raportare.

Beneficiile angajaților

Pe parcursul desfășurării normale a activității, Societatea plătește statului român, în numele angajaților săi, contribuțiile pentru pensii, sanătate și somaj. Cheltuielile cu aceste plăți se înregistrează în profit sau pierdere în aceeași perioadă cu cheltuielile salariale aferente.

Toți angajații Societății sunt contribuabili ai planului de pensii al statului român.

Societatea își rasplatește angajații cu beneficii de pensionare conform contractului colectiv de muncă. Pentru acest plan de pensii determinat, costul beneficiilor este stabilit folosind metoda unităților de credit proiectate, iar evaluările actuariale sunt realizate la fiecare dată a bilanțului. Compania recunoaște toate câștigurile și pierderile aferente planurilor de beneficii imediat în alte venituri globale și toate cheltuielile legate de planul de beneficii în cheltuieli cu personalul în contul de profit și pierdere.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Beneficiile angajatilor (continuare)

Valoarea curenta a obligatiilor de pensionare depinde de un numar de factori care sunt stabiliti actuarial folosind un numar de ipoteze. Ipotezele folosite pentru stabilirea costului net (a venitului) pentru pensii include rata de actualizare, nivelul anticipat al inflatiei si rata estimata de crestere a salariului. Orice schimbare a acestor ipoteze va afecta valoarea contabila a obligatiilor de pensionare.

Societatea stabileste rata de actualizare corespunzatoare la sfarsitul fiecarui an. Aceasta este rata dobanzii care ar trebui folosita pentru a stabili valoarea prezenta a viitoarelor iesiri de numerar estimate a fi necesare pentru decontarea obligatiilor de pensionare.

La stabilirea ratei de actualizare corespunzatoare, Societatea ia in considerare ratele de dobanda dobanzii aferente obligatiunilor guvernamentale de inalta calitate care sunt exprimate in moneda in care beneficiile vor fi platite, si care au termeni de scadenta aproape egali cu termenii obligatiei de pensii aferente. Alta ipoteza importanta avute in vedere se bazeaza pe conditiile actuale ale pietei.

Beneficii pentru terminarea contractului de munca

Beneficiile pentru terminarea contractului de munca se pot plati atunci cand contractul de angajare este incetat de catre Societate inainte de data normala de pensionare sau ori de cate ori un angajat accepta plecarea voluntara in schimbul acestor beneficii. Societatea recunoaste beneficiile pentru terminarea contractului de munca atunci cand aceasta se angajeaza evident fie sa rezilieze contractele de munca ale angajatilor actuali conform unui plan oficial detaliat fara posibilitatea realista de abandonare a acestuia; sau sa ofere beneficii pentru terminarea contractului de munca drept rezultat al unei oferte facute pentru a incuraja plecarea voluntara. Beneficiile datorate la mai mult de 12 luni dupa perioada de raportare sunt actualizate la data de raportare.

Impozitarea

Cheltuielile cu impozitul pe profit reprezinta suma impozitelor de platit in mod curent, precum si a impozitelor pe profit amanate.

Impozitul curent

Impozitul platibil in mod curent se bazeaza pe profitul impozabil realizat in decursul anului. Profitul impozabil difera fata de profitul raportat in declaratia rezultatului global din cauza elementor de venituri sau cheltuieli ce sunt impozabile sau deductibile in alti ani, precum si datorita elementelor care nu sunt niciodata impozabile sau deductibile. Datoria Societatii privind impozitul pe profit curent este determinata folosind ratele de impozitare care au fost promulgate sau in mare masura adoptate pana la sfarsitul perioadei de raportare.

Impozitul amanat

Impozitul amanat se recunoaste pe baza diferentelor temporare dintre valoarea contabila a activelor si a datoriilor din situatiile financiare si baza fiscala corespunzatoare folosita in calculul profitului impozabil, datoriile privind impozitul amanat sunt in general recunoscute pentru toate diferentele temporare impozabile.

Creantele privind impozitul amanat sunt in general recunoscute pentru toate diferentele temporare deductibile in masura in care este probabil ca profiturile impozabile, fata de care creanta privind impozitul amanat se poate utiliza, vor fi disponibile. Nu se recunosc creante sau datorii privind impozitul amanat in cazul in care diferenta temporara este generata de recunoasterea initiala a fondului comercial sau de recunoasterea initiala a unui activ sau a unei datorii intr-o tranzactie care nu reprezinta o combinatie de intreprinderi si la momentul tranzactiei nu afecteaza nici profitul contabil, nici profitul impozabil (pierderea fiscala).

Valoarea contabila a activelor la care se aplica impozitul amanat este revizuita la finalul fiecarei perioade de raportare si reduca pana la limita la care nu mai este probabil ca vor fi suficiente profituri impozabile incat sa permita recuperarea integrala sau partiala a activelor.

Activele si datoriile privind impozitul amanat sunt masurate la nivelul impozitelor ce sunt presupuse a fi aplicate in perioada la care este stabilita recuperarea datoriei sau realizarea activului, bazandu-ne pe nivelul impozitelor (si al legilor fiscale) ce au intrat in vigoare sau urmeaza a intra in vigoare pana la sfarsitul perioadei de raportare. Masurarea activelor si datoriilor privind impozitul amanat reflecta consecintele in materie de impozite ce ar urma sa decurga din felul in care Societatea preconizeaza, la sfarsitul perioadei de raportare, sa recupereze sau sa deconteze valoarea contabila a activelor si datoriilor sale.

Impozitul anual curent si amanat

Impozitul curent si cel amanat sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere cu exceptia cazului in care ele se refera la elemente ce sunt recunoscute in alte rezultate globale sau direct in capitalul propriu, caz in care impozitul curent si cel amanat sunt de asemenea recunoscute in alte venituri rezultate globale, respectiv, capitalul propriu.

Impozitul pe profit pentru anul incheiat la 31 decembrie 2022 a fost 16% (31 decembrie 2021: 16%).

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Numerar și echivalente de numerar

Numerarul și echivalentele de numerar includ numerar disponibil, depozite deținute la cerere la instituții financiare, alte investiții pe termen scurt, extrem de lichide, cu scadențe inițiale de trei luni sau mai puțin, care sunt ușor convertibile în sume cunoscute de numerar și care sunt supuse unui risc nesemnificativ a modificării valorii, precum și descoperit de cont bancar. Descoperitul de cont este prezentat în cadrul împrumuturilor drept datorii pe termen scurt în situația poziției financiare.

Imobilizări corporale

Imobilizările corporale utilizate în activitatea de producție sau pentru furnizarea de bunuri sau servicii, sau în scopuri administrative sunt prezentate în situația poziției financiare la valoarea justă la data reevaluării mai puțin amortizarea și orice pierderi cumulate din depreciere acumulate ulterior. Reevalorile sunt realizate suficient de frecvent pentru a asigura ca valoarea justă a activului reevaluat nu se deosebește semnificativ de valoarea contabilă. Deprecierea acumulată la data reevaluării este eliminată cu valoarea contabilă brută a activului, iar valoarea netă a activului este înlocuită de la valoarea reevaluată acestuia.

Orice surplus din reevaluare este înregistrat la alte elemente ale rezultatului global și, astfel, creditat în rezerva din reevaluarea activelor de la capitalurile proprii, cu excepția cazului în care acesta reprezintă o reducere din reevaluarea aceluiasi activ recunoscut anterior în contul de profit și pierdere și, în acest caz, creșterea este recunoscută în contul de profit și pierdere. Un deficit din reevaluare este recunoscut în contul de profit și pierdere, cu excepția cazului în care compensează un surplus existent pentru același activ, recunoscut în rezerva din reevaluarea activelor.

Excedentul de reevaluare este transferat în rezultatul reportat, pe măsura ce activele sunt cedate / casate.

Imobilizările corporale în curs de execuție ce urmează a fi utilizate în producție sau administrativ sunt evaluate la cost minus orice pierderi cumulate din depreciere. Costurile includ onorariile profesionale și, pentru activele eligibile, costurile îndatorării capitalizate în conformitate cu politicile contabile ale Societății. Astfel de active sunt clasificate la categoriile respective de imobilizări corporale atunci când sunt terminate sau gata de utilizare pentru scopul în care au fost prevăzute. Deprecierea acestor active, pe aceeași bază ca și alte active aflate în proprietate, începe atunci când activele sunt disponibile pentru utilizare în maniera dorită de conducere.

Imobilizări corporale

Duratele de amortizare utilizate pentru imobilizările corporale sunt:

Clădiri	10-50 ani
Instalații și echipamente tehnologice	3-20 ani
Mobilier și aparatură birotică	3-15 ani
Terenurile nu se amortizează.	

Amortizarea este recunoscută pentru a alocă sistematic costul activului minus valoarea reziduală pe întreaga sa durată de viață, folosindu-se metoda liniară. Durata de viață utilă estimată, valorile reziduale și metoda de amortizare sunt revizuite la finalul fiecărei perioade de raportare, orice modificare a acestora fiind contabilizată prospectiv.

Activele deținute în baza unui contract de leasing sunt amortizate pe durata lor de viață utilă pe aceeași bază ca și activele deținute în proprietate sau pe perioada contractului de leasing dacă aceasta din urmă este mai scurtă.

Un element de imobilizare corporală nu mai este recunoscut ca urmare a cedării sau atunci când nu mai sunt așteptate beneficii economice viitoare din utilizarea în continuare a activului. Orice câștig sau pierdere rezultând din cedarea sau casarea unui element de imobilizare corporală este determinat ca diferență dintre încasările din vânzări și valoarea contabilă a activului și este recunoscut în profitul sau pierderea Societății.

Imobilizări necorporale

Imobilizări necorporale achiziționate separat

Imobilizările necorporale cu durată de viață utilă determinată și care sunt achiziționate separat sunt raportate la cost minus orice amortizare acumulată ulterioară și orice pierderi din depreciere acumulate. Amortizarea este calculată liniar pe durata de viață utilă estimată a acestora. Durata de viață utilă estimată și metoda de amortizare sunt revizuite la sfârșitul fiecărei perioade anuale de raportare, efectul oricăror modificări ale estimării fiind contabilizat pe o bază prospectivă. Imobilizările necorporale cu durate de viață utilă nedefinite, care sunt achiziționate separat, sunt contabilizate la cost minus pierderi cumulate din depreciere.

Duratele de amortizare utilizate pentru imobilizările necorporale sunt:

Alte imobilizări necorporale	1-10 ani
------------------------------	----------

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Imobilizari necorporale (continuare)

Derecunoasterea imobilizarilor necorporale

O imobilizare necorporala este derecunoscuta la cedare sau atunci cand nu se mai preconizeaza nici un fel de beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea sa. Castigurile sau pierderile rezultate din derecunoasterea unei imobilizari necorporale, evaluate ca diferenta dintre incasarile nete din vanzare si valoarea contabila a activului, sunt recunoscute in contul de profit si pierdere atunci cand activul este derecunoscut.

Deprecierea imobilizarilor corporale si necorporale, altele decat fondul comercial

La finalul fiecarei perioade de raportare Societatea revizuieste valorile contabile ale imobilizarilor corporale si necorporale ale sale pentru a stabili daca exista vreun indiciu ca acele active s-au depreciat. Daca exista un astfel de indiciu, se estimeaza valoarea recuperabila a activului pentru a stabili marimea deprecierei (daca exista). Acolo unde nu este posibila estimarea valorii recuperabile a unui activ individual, Societatea estimeaza valoarea recuperabila a unitatii generatoare de numerar careia ii apartine activul. Acolo unde poate fi identificata o baza rezonabila si consistenta de alocare, activele corporative sunt, de asemenea, alocate unitatilor individuale care genereaza numerar, sau, daca nu, acestea sunt alocate celui mai mic grup de unitati generatoare de numerar pentru care poate fi identificata o baza rezonabila si consistenta de alocare.

Imobilizarile necorporale cu durate de viata utila nedefinite si imobilizarile necorporale care nu sunt inca disponibile pentru utilizare sunt testate cel putin anual pentru depreciere si ori de cate ori exista un indiciu ca activul ar putea fi depreciat.

Valoarea recuperabila reprezinta cea mai mare valoare dintre valoarea justa minus costurile generate de vanzare si valoarea sa de utilizare. La evaluarea valorii de utilizare, viitoarele fluxuri de numerar estimate sunt actualizate la valoarea lor curenta folosind o rata de actualizare determinata inaintea impozitarii care reflecta evaluarile de piata curente a valorii-timp a banilor si riscurile specifice activului pentru care estimarile aferente fluxurilor de numerar viitoare nu au fost ajustate.

Daca valoarea recuperabila a unui activ (sau unitati generatoare de numerar) este estimata a fi mai mica decat valoarea sa contabila, valoarea contabila a activului (sau a unitatii generatoare de numerar) este redusa la nivelul valorii recuperabile. Deprecierea este recunoscuta imediat in profit sau pierdere, daca activul relevant nu este contabilizat la o valoare reevaluată, caz in care deprecierea este tratata ca reducere a reevaluarii.

Acolo unde deprecierea se reverseaza, valoarea contabila a activului (sau a unitatii generatoare de numerar) este majorata la nivelul noii estimari a valorii sale recuperabile, dar astfel incat valoare contabila crescuta sa nu depaseasca valoarea contabila care ar fi fost stabilita daca nu ar fi fost recunoscuta deprecierea pentru activ (unitatea generatoare de numerar) in anii precedenti. O reversare a unei deprecierei este recunoscuta imediat in profit sau pierdere, exceptand situatia in care activul este contabilizat la valoarea reevaluată, caz in care reversarea deprecierei este tratata ca majorare a reevaluarii.

Stocuri

Stocurile, care includ materii prime, produse finite, semifabricate, productia in curs de executie, sunt evaluate la valoarea cea mai mica dintre cost si valoarea realizabila neta.

Costul stocurilor cuprinde toate costurile aferente achizitiei si prelucrarii, precum si alte costuri suportate pentru a aduce stocurile in forma si in locul in care se gasesc. Costul produselor finite si a productiei in curs de executie cuprinde cheltuielile directe aferente productiei, si anume: materiale directe, energie consumata, manopera directa si alte cheltuieli directe de productie, precum si cota cheltuielilor indirecte de productie alocata in mod rational ca fiind legata de fabricatia acestora.

Costurile stocurilor de materii prime sunt stabilite prin metoda costului mediu ponderat. Valoarea realizabila neta reprezinta pretul de vanzare estimat pe parcursul desfasurarii normale a activitatii, minus costurile estimate pentru finalizare si costurile estimate necesare efectuării vanzării.

Provizioane

Provizioanele sunt recunoscute atunci cand Societatea are o obligatie actuala (legala sau implicita) ca rezultat al unui eveniment trecut, este probabil ca pentru decontarea obligatiei sa fie necesara o iesie de resurse incorporand beneficii economice si se poate face o estimare fiabila a valorii obligatiei.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Provizioane (continuare)

Valoarea recunoscuta ca provizion este cea mai buna estimare a contravalorii necesare pentru decontarea obligatiei actuale la finalul perioadei de raportare, luand in considerare riscurile si incertitudinile din jurul obligatiei. Atunci cand un provizion este masurat folosind fluxurile de numerar estimate pentru a deconta obligatia actuala, valoarea contabila a acestuia este valoarea actuala a acelor fluxuri de numerar (daca efectul valorii-timp a banilor este semnificativ).

Atunci cand se asteapta ca unele sau toate beneficiile economice necesare pentru a deconta un provizion sa fie recuperate de la terti, creanta este recunoscuta ca activ daca este aproape sigur ca rambursarea va fi primita si ca valoarea creantei poate fi evaluata in mod fiabil.

Contracte cu titlu oneros

Obligatiile actuale generate conform contractelor cu titlu oneros sunt recunoscute si evaluate ca provizioane. Se considera ca un contract oneros exista acolo unde Societatea are un contract conform caruia costurile inevitabile pentru indeplinirea obligatiilor contractuale depasesc beneficiile economice estimate a fi generate de contract.

Restructurari

Un provizion de restructurare este recunoscut atunci cand Societatea a dezvoltat un plan oficial detaliat pentru restructurare si a generat o asteptare justificata celor afectati ca restructurarea va fi realizata prin demararea implementarii respectivului plan de restructurare sau prin comunicarea principalelor caracteristici ale acestuia celor care vor fi afectati de procesul de restructurare. Masurarea unui provizion de restructurare include doar cheltuielile directe generate de restructurare, care sunt acele valori care sunt obligatoriu generate de restructurare si nu sunt asociate cu activitatile in curs de desfasurare ale Societatii.

Garantii

Provizioanele pentru costurile estimate ale obligatiilor de garantie conform legislatiei locale a vanzarii bunurilor sunt recunoscute la data vanzarii produselor relevante, la cea mai buna estimare facuta de directori in ceea ce priveste cheltuielile necesare pentru a deconta obligatia Societatii.

Datorii comerciale și de altă natură

Aceste sume reprezintă datorii pentru bunuri și servicii furnizate Societății înainte de sfârșitul exercițiului financiar care sunt neachitate. Sumele nu sunt garantate și sunt de obicei plătite în termen de 30 de zile de la recunoaștere. Datoriile comerciale și de altă natură sunt prezentate ca datorii pe termen scurt, cu excepția cazului în care plata nu este datorată în termen de 12 luni de la perioada de raportare. Ele sunt recunoscute inițial la valoarea justă și ulterior evaluate la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective. În această categorie sunt incluse și datoriile necomerciale precum TVA și contribuțiile sociale recunoscute la cea mai bună estimare a cheltuielilor necesare pentru decontarea obligației actuale la sfârșitul perioadei de raportare.

Active și datorii financiare

Activele financiare si creantele financiare sunt recunoscute atunci cand Societatea devine parte in prevederile contractuale ale instrumentului.

Active financiare

Recunoașterea și evaluarea inițială

Activele financiare sunt clasificate, la recunoașterea inițială, ca fiind evaluate ulterior la costul amortizat, valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (OCI) și la valoarea justă prin contul de profit și pierdere.

Clasificarea activelor financiare la recunoașterea inițială depinde de caracteristicile contractuale ale fluxului de numerar al activului financiar și de modelul de afaceri al entității pentru gestionarea acestora. Cu excepția creanțelor comerciale care nu conțin o componentă de finanțare semnificativă sau pentru care societatea a aplicat avantajul practic, societatea evaluează inițial un activ financiar la valoarea sa justă plus, în cazul unui activ financiar care nu este la valoarea justă prin contul de profit și pierdere, costurile de tranzacționare. Creanțele comerciale care nu conțin o componentă de finanțare semnificativă sau pentru care societatea a aplicat avantajul practic sunt evaluate la prețul de tranzacționare.

Pentru ca un activ financiar să fie clasificat și evaluat la costul amortizat sau la valoarea justă prin OCI, acesta trebuie să dea naștere la fluxuri de numerar care sunt „exclusiv plăți de principal și dobânzi (SPPI)” din suma principală restantă. Această evaluare este denumită testul SPPI și se efectuează la nivel de instrument. Activele financiare cu fluxuri de numerar care nu sunt SPPI sunt clasificate și evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere, indiferent de modelul de afaceri.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Active și datorii financiare (continuare)

Modelul de afaceri al societății pentru gestionarea activelor financiare se referă la modul în care își gestionează activele financiare pentru a genera fluxuri de numerar. Modelul de afaceri stabilește dacă vor rezulta fluxuri de numerar din colectarea fluxurilor de numerar contractuale, vânzarea activelor financiare sau ambele. Activele financiare clasificate și evaluate la cost amortizat sunt deținute în cadrul unui model de afaceri cu scopul de a deține active financiare pentru a încasa fluxuri de numerar contractuale, în timp ce activele financiare clasificate și evaluate la valoarea justă prin OCI sunt deținute în cadrul unui model de afaceri cu obiectivul de a deține pentru colectarea fluxurilor de numerar contractuale și de a vinde.

Evaluarea ulterioară

În scopul evaluării ulterioare, activele financiare sunt clasificate în patru categorii:

1. Active financiare la cost amortizat
2. Active financiare la valoarea justă prin OCI cu reciclarea câștigurilor și pierderilor acumulate (instrumente de datorie)
3. Active financiare desemnate la valoarea justă prin OCI fără reciclarea câștigurilor și pierderilor acumulate la derecunoaștere (instrumente de capitaluri proprii)
4. Active financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere

Active financiare la cost amortizat (instrumente de datorie)

Activele financiare la cost amortizat sunt ulterior evaluate utilizând metoda dobânzii efective (EIR) și sunt supuse deprecierii. Câștigurile și pierderile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când activul este derecunoscut, modificat sau depreciat. Metoda dobânzii efective este o metodă de calcul al costului amortizat al unui instrument financiar și de alocare a dobânzii pe perioada relevantă.

Activele financiare ale Societății la cost amortizat includ creanțele comerciale, alte creanțe și active contractuale, precum și alte active financiare (titlurile de stat).

Societatea nu deține active financiare la valoarea justă prin OCI sau contul de profit și pierdere.

Derecunoaștere

Activele financiare sunt derecunoscute atunci când drepturile de a primi fluxuri de numerar din activele financiare au expirat sau au fost transferate și Societatea a transferat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile asupra proprietății.

Depreciere

Societatea recunoaște un provizion pentru pierderile de credit preconizate (ECL) pentru toate instrumentele de datorie care nu sunt deținute la valoarea justă prin contul de profit și pierdere. ECL se bazează pe diferența dintre fluxurile de numerar contractuale datorate în conformitate cu contractul și toate fluxurile de numerar pe care Societatea se așteaptă să le primească, actualizate la o aproximare a ratei dobânzii efective inițiale.

Pentru creanțele comerciale și activele contractuale, Societatea aplică o abordare simplificată în calcularea ECL. Prin urmare, Societatea nu urmărește modificările riscului de credit, ci recunoaște un provizion de pierdere bazat pe ECL pe întreaga durată de viață la fiecare dată de raportare.

Societatea a efectuat o evaluare la sfârșitul anului și nu există nicio diferență semnificativă în aplicarea modelului ECL și a politicii contabile actuale prin permiterea creanțelor mai vechi de 270 de zile.

Creșterea semnificativă a riscului de credit

În evaluarea dacă riscul de credit al unui instrument financiar a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială, Societatea compară riscul de apariție a unui caz de nerambursare a instrumentului financiar la data raportării cu riscul apariției unui caz de nerambursare a instrumentului financiar la data recunoașterii inițiale. În efectuarea acestei evaluări, Societatea ia în considerare atât informațiile cantitative, cât și calitative, care sunt rezonabile și acceptabile, inclusiv experiența istorică și informațiile anticipative care sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate. Informațiile anticipative luate în considerare includ perspectivele viitoare ale industriilor în care își desfășoară activitatea debitorii societății, obținute din rapoarte ale experților economici, de la analiști financiari, organisme guvernamentale, grupuri de reflecție relevante și alte organizații similare, precum și luarea în considerare a diverselor surse externe de informații economice prezente și previzionate care se referă la operațiunile de bază ale societății.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Active și datorii financiare (continuare)

Creșterea semnificativă a riscului de credit

În special, se iau în considerare următoarele informații atunci când se evaluează dacă riscul de credit a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială:

- o deteriorare semnificativă reală sau preconizată a ratingului de credit extern (dacă este disponibil) sau intern al instrumentului financiar;
- deteriorarea semnificativă a indicatorilor pieței externe ai riscului de credit pentru un anumit instrument financiar
- modificări negative existente sau prognozate în condițiile comerciale, financiare sau economice care se așteaptă să provoace o scădere semnificativă a capacității debitorului de a-și îndeplini obligațiile;
- o deteriorare semnificativă reală sau preconizată a rezultatelor operaționale ale debitorului;
- creșteri semnificative ale riscului de credit aferent altor instrumente financiare ale aceluiași debitor; și
- o schimbare negativă reală sau preconizată în mediul de reglementare, economic sau tehnologic al debitorului care are ca rezultat o scădere semnificativă a capacității debitorului de a-și îndeplini obligațiile.

Indiferent de rezultatul evaluării de mai sus, Societatea considera că riscul de credit este redus deoarece cea mai mare parte a soldului de creanțe al societății constă din doi clienți principali care sunt deținuți de stat, perioada medie de încasare este de 20 de zile, deci este limitat riscul pierderilor semnificative din credite.

În ciuda celor de mai sus, Societatea presupune că riscul de credit al unui instrument financiar nu a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială dacă se stabilește că instrumentul financiar are un risc de credit scăzut la data raportării. Se constată că un instrument financiar are un risc de credit redus dacă:

1. instrumentul financiar are un risc redus de nerambursare;
2. debitorul are o capacitate puternică de a-și îndeplini obligațiile contractuale privind fluxul de numerar pe termen scurt; și
3. modificările nefavorabile ale condițiilor economice și de afaceri pe termen mai lung pot, dar nu neapărat, reduce capacitatea debitorului de a-și îndeplini obligațiile contractuale privind fluxurile de numerar.

Societatea consideră că un activ financiar are un risc de credit scăzut atunci când activul are un rating de credit extern de grad de investiție în conformitate cu definiția înțeleasă la nivel global, sau dacă un rating extern nu este disponibil, activul are un rating intern de „performanță”. Performanța înseamnă că contrapartida are o poziție financiară puternică și nu există sume scadente.

Pentru contractele de garanție financiară, data la care Societatea devine parte la angajamentul irevocabil este considerată a fi data recunoașterii inițiale în scopul evaluării instrumentului financiar pentru depreciere. Atunci când evaluează dacă a existat o creștere semnificativă a riscului de credit de la recunoașterea inițială a unui contract de garanție financiară, Societatea ia în considerare modificările riscului ca debitorul specificat să nu mai respecte contractul.

Societatea nu are contracte de garanție financiară.

Societatea monitorizează în mod regulat eficiența criteriilor utilizate pentru a identifica dacă a existat o creștere semnificativă a riscului de credit și le revizuieste, după caz, pentru a se asigura că criteriile pot identifica o creștere semnificativă a riscului de credit înainte ca suma să devină scadentă.

Definiția nerambursării

Societatea consideră următoarele ca fiind un eveniment de nerambursare în scopuri de gestionare internă a riscului de credit, deoarece experiența istorică indică faptul că activele financiare care îndeplinesc oricare dintre următoarele criterii nu sunt, în general, recuperabile:

- atunci când există o încălcare a legilor financiare de către debitor; sau
- informațiile dezvoltate intern sau obținute din surse externe indică faptul că este puțin probabil ca debitorul să își plătească în totalitate creditorii, inclusiv Societatea (fără a lua în considerare garanțiile deținute de Societate).

Indiferent de analiza de mai sus, Societatea consideră că există o probabilitate limitată de nerambursare pentru clienții existenți, întrucât, după cum s-a menționat mai sus, există o concentrație ridicată de doi clienți de stat, numărul mediu de zile de încasare este de 22 de zile, nu au existat cazuri de nerambursare în ultimii ani și sunt puține șanse să apară, deoarece clienții sunt deținuți de stat și acționează în industria de apărare.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Active și datorii financiare (continuare)

Active financiare depreciate ca urmare a riscului de credit

Un activ financiar este depreciat ca urmare a riscului de credit atunci când au avut loc unul sau mai multe evenimente care au un impact negativ asupra fluxurilor de numerar viitoare estimate ale celui activ financiar. Dovezi că un activ financiar este depreciat ca urmare a riscului de credit includ date observabile despre următoarele evenimente:

- a. dificultăți financiare semnificative ale emitentului sau ale împrumutatului;
- b. o încălcare a contractului, cum ar fi o nerambursare sau un eveniment restant;
- c. creditorul împrumutatului, din motive economice sau contractuale legate de dificultatea financiară a împrumutatului, a acordat împrumutatului o concesiune pe care creditorul nu ar lua-o altfel în considerare;
- d. devine probabil ca împrumutatul să intre în faliment sau într-o altă formă de reorganizare financiară; sau
- e. dispariția unei piețe active pentru acel activ financiar din cauza dificultăților financiare.

Politica de derecunoaștere

Societatea anulează un activ financiar atunci când există informații care indică faptul că debitorul se află într-o dificultate financiară severă și nu există o perspectivă realistă de recuperare, de exemplu, atunci când debitorul a fost pus în lichidare sau a intrat în procedura falimentului sau în cazul creanțelor comerciale, atunci când sumele sunt scadente de peste trei ani, oricare dintre acestea apare mai devreme. Activele financiare anulate pot fi supuse în continuare activităților de executare în conformitate cu procedurile de recuperare ale Societății, în funcție de opinia consultanților juridici, dacă este cazul. Orice recuperări efectuate sunt recunoscute în contul de profit și pierdere în cadrul liniei Alte câștiguri sau pierderi.

Evaluarea și recunoașterea pierderilor de credit preconizate

Evaluarea pierderilor de credit preconizate este o funcție a probabilității de nerambursare, a pierderii în caz de nerambursare (adică a mărimii pierderii dacă există o nerambursare) și a expunerii la riscul de nerambursare. Evaluarea probabilității de nerambursare și a pierderii în caz de nerambursare se bazează pe date istorice ajustate prin informații anticipative, așa cum este descris mai sus. În ceea ce privește expunerea la riscul de nerambursare, pentru activele financiare, aceasta este reprezentată de valoarea contabilă brută a activelor la data raportării; pentru contractele de garanție financiară, expunerea include suma trasă la data raportării, împreună cu orice alte sume suplimentare așteptate a fi trasate în viitor până la data implicită determinată pe baza tendinței istorice, înțelegerea societății cu privire la nevoile specifice de finanțare viitoare ale debitorilor și alte informații relevante anticipative.

Pentru activele financiare, pierderea de credit preconizată este estimată ca diferența dintre toate fluxurile de numerar contractuale care sunt datorate Societății în conformitate cu contractul și toate fluxurile de numerar pe care Societatea se așteaptă să le primească, actualizate la rata efectivă inițială a dobânzii. Pentru o creanță de leasing, fluxurile de numerar utilizate pentru determinarea pierderilor de credit preconizate sunt în concordanță cu fluxurile de numerar utilizate la evaluarea creanței de leasing în conformitate cu IFRS 16.

Pentru un contract de garanție financiară, deoarece Societatea este obligată să efectueze plăți numai în caz de nerambursare a debitorului în conformitate cu condițiile instrumentului garantat, provizionul pentru pierderea preconizată reprezintă plățile așteptate da rambursat titularului pentru o pierdere de credit pe care o suportă minus sumele pe care Societatea se așteaptă să le primească de la titular, debitor sau orice altă parte.

Dacă Societatea a evaluat provizionul pentru pierderi pentru un instrument financiar la o valoare egală cu ECL pe întreaga durată de viață în perioada de raportare anterioară, dar determină la data curentă de raportare că nu mai sunt îndeplinite condițiile pentru ECL pe întreaga durată de viață, Societatea evaluează provizionul pentru pierderi la o sumă egală cu ECL pe o perioadă de 12 luni la data de raportare curentă, cu excepția activelor pentru care a fost utilizată abordarea simplificată.

Societatea recunoaște un câștig sau o pierdere din depreciere în contul de profit și pierdere pentru toate instrumentele financiare cu o ajustare corespunzătoare a valorii contabile a acestora printr-un cont de provizioane pentru pierderi, cu excepția investițiilor în instrumente de datorie care sunt evaluate la FVTOCI, pentru care provizioanele pentru pierderi sunt recunoscute în alte elemente ale rezultatului global și acumulate în rezerva de reevaluare a investiției, și nu reduce valoarea contabilă a activului financiar în situația poziției financiare.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Active și datorii financiare (continuare)

Derecunoașterea activelor financiare

Societatea derecunoaște un activ financiar numai atunci când expiră drepturile contractuale asupra fluxurilor de numerar din activ sau când transferă activul financiar și, în mod substanțial, toate riscurile și beneficiile asupra proprietății activului către o altă entitate. În cazul în care Societatea nu transferă și nu reține în mod substanțial toate riscurile și beneficiile proprietății și continuă să controleze activul transferat, Societatea recunoaște interesul reținut în activ și o datorie asociată pentru sumele pe care ar trebui să le achite. Dacă Societatea reține în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra unui activ financiar transferat, Societatea continuă să recunoască activul financiar și, de asemenea, recunoaște un împrumut garantat pentru încasările primite.

La derecunoașterea unui activ financiar evaluat la costul amortizat, diferența dintre valoarea contabilă a activului și suma contraprestației primite și a creanței este recunoscută în contul de profit și pierdere. În plus, la derecunoașterea unei investiții într-un instrument de datorie clasificat la FVTOCI, câștigul sau pierderea acumulată anterior în rezerva de reevaluare a investițiilor este reclasificată în contul de profit și pierdere. În schimb, la derecunoașterea unei investiții într-un instrument de capitaluri proprii pe care Societatea a ales-o la recunoașterea inițială pentru evaluarea la FVTOCI, câștigul sau pierderea acumulată anterior în rezerva de reevaluare a investițiilor nu este reclasificată în contul de profit și pierdere, ci este transferată în venituri reportate.

Datorii financiare

Recunoașterea și evaluarea inițială

Datoriile financiare sunt clasificate, la recunoașterea inițială, drept datorii financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere, credite și împrumuturi, datorii sau instrumente derivate desemnate ca instrumente de acoperire într-un mecanism de acoperire împotriva riscurilor eficient, după caz.

Toate datoriile financiare sunt recunoscute inițial la valoarea justă și, în cazul creditelor și împrumuturilor și datoriilor, net de costurile de tranzacționare direct atribuibile.

Datoriile financiare ale Societății includ plăți comerciale și alte datorii și credite și împrumuturi, inclusiv împrumuturi bancare pe termen scurt și împrumuturi de la acționari, și datorii aferente contractelor de leasing.

Evaluarea ulterioară

În scopul evaluării ulterioare, datoriile financiare sunt clasificate în două categorii:

- datorii financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere
- datorii financiare la cost amortizat (credite și împrumuturi)

Datorii financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere

Datoriile financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere includ datoriile financiare deținute pentru tranzacționare și datoriile financiare desemnate la recunoașterea inițială la valoarea justă prin contul de profit și pierdere. Datoriile financiare sunt clasificate drept deținute pentru tranzacționare dacă sunt realizate în scopul răscumpărării pe termen scurt. Această categorie include, de asemenea, instrumentele financiare derivate încheiate de societatea, care nu sunt desemnate ca instrumente de acoperire în relații de acoperire, astfel cum sunt definite în IFRS 9, Instrumente financiare. Instrumentele derivate încorporate separate sunt, de asemenea, clasificate ca deținute pentru tranzacționare, cu excepția cazului în care sunt

desemnate ca instrumente de acoperire eficiente. Câștigurile sau pierderile din datoriile deținute pentru tranzacționare sunt recunoscute în situația veniturilor și cheltuielilor. Datoriile financiare desemnate la recunoașterea inițială la valoarea justă prin contul de profit și pierdere sunt desemnate la data inițială a recunoașterii și numai dacă sunt îndeplinite criteriile din IFRS 9, Instrumente financiare.

Societatea nu a desemnat nicio datorie financiară la valoarea justă prin contul de profit și pierdere.

Datorii financiare la cost amortizat (credite și împrumuturi)

Aceasta este categoria cea mai relevantă pentru societate. După recunoașterea inițială, creditele și împrumuturile cu dobândă sunt ulterior evaluate la cost amortizat utilizând metoda ratei dobânzii efective (EIR). Câștigurile și pierderile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când datoriile sunt derecunoscute, precum și prin procesul de amortizare EIR. Costul amortizat se calculează luând în considerare orice reducere sau primă la achiziție, și comisioane sau costuri care fac parte integrantă din EIR. Amortizarea EIR este inclusă drept costuri financiare în situația rezultatului global. Această categorie se aplică, în general, creditelor și împrumuturilor cu dobândă.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Derecunoaștere

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația aferentă este achitată sau anulată sau expiră. Atunci când o datorie financiară existentă este înlocuită de una de la același creditor în condiții substanțial diferite sau condițiile unei datorii existente sunt modificate în mod substanțial, un astfel de schimb sau modificare este tratat ca derecunoașterea datoriei inițiale și recunoașterea unei noi datorii. Diferența dintre valorile contabile respective este recunoscută în situația veniturilor și cheltuielilor.

Subvenții

Subvențiile reprezintă resurse financiare nerambursabile acordate Societății cu condiția de a îndeplini anumite criterii. În categoria subvențiilor sunt cuprinse subvențiile privind activele și subvențiile privind veniturile.

Subvențiile aferente activelor reprezintă subvenții guvernamentale pentru acordarea cărora principala condiție este că Societatea trebuie să cumpere, să construiască sau să dobândească în alt mod active imobilizate.

Subvențiile aferente veniturilor cuprind subvențiile guvernamentale care nu sunt subvenții aferente activelor.

Subvențiile nu sunt recunoscute până când nu există siguranța rezonabilă că:

- (a) Societatea va respecta condițiile atașate acordării acestora; și
- (b) subvențiile vor fi primite.

Subvențiile pentru active sunt prezentate în situația poziției financiare prin înregistrarea subvenției ca venit în avans, care este apoi recunoscut în profit sau pierdere pe o bază sistematică pe parcursul perioadei de viață utilă a activului.

Subvențiile referitoare la venituri sunt recunoscute ca parte a profitului sau pierderii în cadrul „Altor venituri”, pe măsura înregistrării cheltuielilor aferente. Până la momentul efectuării cheltuielii, subvenția primită este recunoscută ca venit în avans.

Raportarea pe segmente

Un segment este o parte a Societății care se implica în segmente de activitate din care poate obține venituri și înregistra cheltuieli (inclusiv venituri și cheltuieli corespunzătoare tranzacțiilor cu alte părți ale aceleiași entități), ale cărei rezultate operationale sunt urmărite în mod regulat de către conducerea Societății pentru a lua decizii referitoare la resursele ce urmează să fie alocate segmentului și a evalua performanțele acestuia și pentru care sunt disponibile informații financiare distinctive. Informațiile despre segment sunt prezentate cu privire la segmentele de activitate ale companiei și sunt stabilite pe baza structurii de conducere și raportare internă a Societății.

Stabilirea preturilor de decontare între segmente se face pe baze obiective.

Rezultatele, activele și datoriile aferente unui segment includ elemente ce pot fi alocate direct unui segment, precum și elemente ce pot fi alocate pe o bază rezonabilă.

Cheltuielile de capital aferente unui segment reprezintă totalul costurilor înregistrate pe parcursul perioadei pentru achiziția imobilizărilor corporale și necorporale.

Active și datorii contingente

O datorie contingentă este:

- o posibilă obligație care decurge din evenimente anterioare și a cărei existență va fi confirmată doar de apariția sau neapariția unui sau mai multor evenimente viitoare incerte care nu intră în totalitate sub controlul Societății; sau
- o obligație prezentă care rezultă din evenimente trecute care nu este recunoscută deoarece:
 - a. nu este probabil ca o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice să fie necesară pentru decontarea obligației; sau
 - b. valoarea obligației nu poate fi evaluată suficient de credibil.

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în situațiile financiare ale societății, dar sunt prezentate cu excepția cazului în care posibilitatea unei ieșiri de resurse care înglobează beneficii economice este redusă.

Un activ contingent este un activ posibil care rezultă din evenimente anterioare și a cărei existență va fi confirmată numai de apariția sau neapariția unui sau mai multor evenimente viitoare incerte care nu se află în totalitate sub controlul Societății.

Un activ contingent nu este recunoscut în situațiile financiare ale societății, dar este prezentat atunci când este probabilă o intrare de beneficii economice.

Evenimente ulterioare

Evenimentele care au loc după data de raportare, respectiv 31 decembrie 2022, care oferă informații suplimentare despre condițiile predominante la data raportării (evenimente care necesită ajustări) sunt reflectate în situațiile financiare. Evenimentele care au loc după data raportării care oferă informații despre evenimentele care au avut loc după data raportării (evenimente care nu necesită ajustări), atunci când sunt semnificative, sunt prezentate în notele la situațiile financiare.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Rationamente, estimari si ipoteze contabile semnificative

In vederea intocmirii situatiilor financiare ale Societatii conducerea acesteia trebuie sa utilizeze rationamente, estimari si care influenteaza valoarea raportata ale veniturilor, cheltuielilor, activelor si datoriilor precum si valoarea sumelor raportate in notele la situatiile financiare si prezentarea datoriilor contingente. Incertitudinea aferenta acestor ipoteze si estimari poate duce la ajustari semnificative ale valorii contabile a activelor si datoriilor in perioadele viitoare.

Alte informatii privind expunerea Grupului la riscuri si incertitudini sunt incluse in:

- Politicile de gestionare a riscurilor (Nota 26);
- Informatii privind analizele de senzitivitate (Nota 26).

Urmatoarele sunt rationamentele critice pe care conducerea le-a facut in procesul de aplicare a politicilor contabile ale Societatii si care au un efect semnificativ asupra valorilor contabile recunoscute din situatiile financiare.

i) Recunoasterea veniturilor aferente contractelor

Dupa cum este prezentat mai sus, la sectiunea *Recunoasterea veniturilor* IFRS 15 a introdus un model cuprinzător pentru recunoasterea și măsurarea veniturilor, care necesita efectuarea de rationamente critice, precum si estimari semnificative. Rationamentele critice efectuate de catre conducerea Societatii sunt

- pe de o parte, legate de determinarea modalitatii de recunoastere a veniturilor pentru activitatile desfasurate.

In urma unor analize cuprinzatoare Societatea a determinat ca veniturile aferente principalelor activitati constand in fabricatia si serviciile de reparatii ale motoarelor si ansamblor mecanice se recunosc pe masura prestarii obligatiilor asumate, pentru celelalte activitati recunoastere fiind efectuata la momentul livrării obligatiei. Rationamentul aplicat este prezentat la sectiunea *Recunoasterea veniturilor* IFRS 15. De asemenea, ca parte a acestei analize, conducerea Societatii a determinat ca utilizarea metodei pe baza de intrari in determinarea gradului de satisfacere a obligatiilor asumate este adecvata, avand in vedere specificul activitatilor desfasurate.

- pe de alta parte, legate de identificarea contractelor care indeplinesc criteriile de recunoastere ale standardului IFRS 15.

Atfel, in baza analizei efectuate, s-a stabilit ca protocoale de colaborare si contractele cadru incheiate cu principalii clienti, nu indeplinesc, ele insele, privite individual, criteriile si definitiile unui contract conform IFRS 15, ci numai impreuna cu alte intelegeri subsecvente. Societatea a analizat de asemenea, tratamentul contabil aplicat activitatilor desfasurate in anticiparea unor contracte viitoare si a costurilor efectuate cu fabricatia sau reparatia ansamblor mecanice pana la momentul cand intelegerile contractuale intrunesc criteriile stabilite de IFRS 15. In baza acestei analize, s-a determinat ca, aceste costuri intra in sfera de aplicare a standardului IAS 2 *Stocuri*, si prin urmare costurile eligibile mentionate la sectiunea *Stocuri* sunt capitalizate in productia in curs pana la momentul inceperii contractului. La momentul inceperii contractului, aceste costuri sunt recunoscute la venituri pe o baza cumulativa, reflectand astfel munca deja efectuata.

In cele ce urmeaza sunt descrise estimarile si ipotezele semnificative privind evenimente viitoare si alte surse de incertitudine existente la data raportarii, care prezinta un risc major de a conduce la ajustari semnificative ale valorii contabile a activelor sau datoriilor in cursul anului financiar viitor. Societatea isi fondeaza estimarile si ipotezele pe parametrii disponibili la data intocmirii situatiilor financiare. Cu toate acestea circumstantele si ipotezele existente in legatura cu perioadele viitoare pot suferi modificari in contextul schimbarilor conditiilor de piata sau al altor factori care nu sunt in controlul Societatii. Astfel de modificari sunt reflectate in ipoteze pe masura ce acestea apar. Estimările si ipotezele de baza sunt revizuite permanent. Revizuirile estimarilor contabile sunt recunoscute prospectiv.

In procesul de aplicare a politicilor contabile ale Societatii, conducerea a folosit urmatoarele estimari si ipoteze semnificative:

i) Recunoasterea veniturilor - gradul de indeplinire a obligatiilor asumate in contractele cu clientii

Societatea recunoaste veniturile din fabricatie si servicii de reparatii in functie de gradul de indeplinire a obligatiilor asumate prin contractele individuale. Gradul de indeplinire a obligatiilor asumate este determinat prin raportarea costului realizate pana la finalul perioadei de raportare pe fiecare obligatie de executie individuala la costul total estimat al proiectului. Estimarea conducerii in ceea ce priveste costurile totale bugetate se bazeaza, in principal, pe ante-calculule efectuate de departamentul tehnic la inceputul proiectului si revizuite ulterior, dupa caz, la aparitia unor modificari semnificative indicate de managerii de proiect. Avand in vedere natura activitatilor desfasurate, data la care incepe activitatea contractuala si data la care activitatea este finalizata se incadreaza, de regula, in perioade contabile diferite.

Incepand cu 2021, Societatea analizeaza si revizuieste in mod periodic estimarea veniturilor si a costurilor contractuale, deopotriva, in calculul intocmit pentru fiecare contract individual, pe masura ce progresa contractul. In 2022, Societatea a recunoscut la venituri 2.673.140 RON (2022: 3.644.565 RON) in corespondenta cu activele contractuale, reprezentand marja neta aferenta contractelor in curs la 31 decembrie 2022, calculate pe baza gradului de indeplinire a obligatiilor asumate determinat, precum si provizioane pentru contracte oneroase in suma de 953.947 RON (2021: 676.153 RON). In anii anteriori, activele contractuale au fost recunoscute doar a nivelul costurilor realizate.

3. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

Rationamente, estimari si ipoteze contabile semnificative (continuare)

ii) Durata de viata a activelor imobilizate corporale si necorporale

Societatea revizuieste durata de viata estimata a activelor imobilizate corporale si necorporale la sfarsitul fiecarei perioade anuale de raportare. Duratele de viata sunt prezentate la nota corespunzatoare. In 2022 nu a au fost inregistrate modificari ale duratelor de viata ale activelor corporale si necorporale.

iii) Valoarea justa a imobilizarilor corporale

Societatea reflecta terenurile, constructiile si echipamentele detinute la valoarea justa. Aceasta este revizuita cu suficienta regularitate pentru a se asigura ca valoarea contabila neta nu difera semnificativ de valoarea justa a activelor respective. Evaluarea imobilizarilor corporale este efectuata de regula cu ajutorul unor experti independenti, ultima evaluare avand loc la 31 decembrie 2020.

Valoarea justa este determinata utilizand metoda valorii de piata pentru bunurile imobiliare si cele mobiliare pentru care exista o piata pe care acestea pot fi tranzactionate, si metoda costului net de inlocuire, pentru activele specializate pentru care nu exista o piata pe care pot fi valorificate.

Pentru bunurile imobiliare specializate, s-au avut in vedere doua metode, determinarea costului de nou, ajustat cu uzura aferenta, precum si abordarea prin venit. La aplicarea abordarii prin venit, valoarea activului in cauza este determinata prin actualizarea fluxurilor de numerar care ar putea fi obtinute in mod rezonabil din exploatare. Principalele ipoteze pentru realizarea evaluarii, utilizand metoda valorii actualizate, sunt reprezentate de fluxurile de numerar estimate si rata de actualizare a acestora. In 2022, in baza evolutiei pietei imobiliare si mobiliare, nu s-a considerat necesara actualizarea evaluarii pentru imobilizarile corporale.

iv) Provizioane pentru stocuri

La sfârșitul fiecărei perioade de raportare, Societatea analizează dacă provizioanele pentru stocurile cu mișcare lentă sunt suficiente. Politica pentru provizionarea stocurilor cu mișcare lentă, este detaliata la Nota 13. Ipotezele si procentele de depreciere aplicate, au fost determinate de catre conducerea societatii in baza unor analize efectuate de tehnicienii si inginerii Societatii. In Nota 13 sunt prezentate miscarile in valoarea provizioanelor pentru stocuri in cursul anului.

v) Obligatii legate de pensii

Valoarea prezenta a obligatiilor legate de pensii depinde de un numar de factori stabiliti pe baza actuariala folosind un numar de ipoteze. Orice modificare a acestor ipoteze, prezentate detaliat in Nota 21, va influenta valoarea contabila a obligatiilor de pensii. Obligatiile legate de pensii la 31 decembrie 2022 sunt in suma de 941.926 RON (31 decembrie 2021: 1.150.356 RON). Valoarea a fost determinata atat la 31 decembrie 2022 cat si la 31 decembrie 2021 de firma Gelid Actuarial Company S.R.L. in baza contractului de consultanta si prestari servicii actuariale incheiat cu aceasta.

vi) Impozitul pe profit si impozitul amanat

Societatea este supusa impozitului pe profit intr-o singura jurisdictie (Romania). Exista multe tranzactii si calcule pentru care determinarea finala a impozitului este incerta. Societatea inregistreaza provizioane, daca este cazul, pentru viitoare consecinte posibile ale unor inspectii fiscale. In cazul in care rezultatul fiscal definitiv al acestor aspecte este diferit de sumele inregistrate initial, diferentele respective vor avea impact asupra creantelor si datoriilor privind impozitul pe profit curent si amanat in perioada in care apare diferenta respectiva.

Societatea calculeaza de asemenea impozit amanat, dupa cum se prezinta in Nota 10. Societatea nu a inregistrat impozit amanat in legatura cu ajustarile de valoare supra stocurilor, considerand, in baza analizei efectuate, ca acestea nu genereaza o diferenta temporara, in conformitate cu standardul. Societatea are stocuri vechi de componente, specifice pentru elicoptere si avioane. Acestea includ materiale speciale, a caror casare/ vanzare necesita respectarea unor proceduri foarte stricte; acestea sunt greu de achizitionat din piata, si avand in vedere specificul activitatii Societatii, conducerea nu intentioneaza sa le valorifice prin vanzare/ casare putand avea nevoie de ele in lucrarile viitoare.

4. VENITURI DIN CONTRACTE CU CLIENTII

Mai jos este prezentată o analiză a veniturilor Societății pentru anul financiar:

	31 decembrie 2022 RON	31 decembrie 2021 RON
<i>Recunoscute pe masura indeplinirii obligatiei de executie</i>		
Venituri din vânzarea produselor finite	34.308.117	39.417.810
Venituri din reparații	103.287.619	90.120.845
<i>Recunoscute la momentul livrării</i>		
Venituri din vânzarea mărfurilor	224.709	124.718
Venituri din servicii prestate	666.626	1.365.210
Venituri din alte activități	1.513	1.513
Venituri din vanzarea produselor reziduale	673.023	301.069
Total	139.161.607	131.331.165

Incepand cu 2021, Societatea a efectuat o analiza a obligatiilor contractate, ce i-a permis recunoastrea acestor venituri la cost plus marja asociata.

Prețul alocat obligațiilor de execuție nefinalizate (nesatisfăcute sau nesatisfăcute parțial) aferente veniturilor din contractele de fabricatie si reparatii la sfârșitul perioadei de raportare este de 31.470.340 RON (2021: 47.250.144 RON). Obligația de execuție rămasă cu privire la prestarea serviciilor se așteaptă a fi recunoscută în cel mult un an de la sfârșitul perioadei de raportare.

5. MATERII PRIME, MATERIALE SI UTILITATI

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Cheltuieli cu materiile prime	35.990.124	32.497.885
Cheltuieli cu utilitatile	5.312.598	3.361.973
Cheltuieli cu materiale auxiliare	4.451.766	3.585.858
Alte cheltuieli cu materiale	2.040.938	2.235.245
Cheltuieli cu ambalajele	77.442	59.112
Costul bunurilor vandute	143.136	103.750
Total	48.016.004	41.843.823

6. BENEFICIILE ANGAJAȚILOR

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Cheltuieli cu salariile	50.511.494	51.126.046
Cheltuieli cu contributiile sociale	2.231.105	2.282.522
Total	52.742.599	53.408.568

7. ALTE CHELTUIELI SI VENITURI OPERAȚIONALE, NET

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	RON	RON
Servicii executate de terti	3.783.985	3.462.342
Alte cheltuieli operationale	2.354.203	2.010.271
Alte venituri operationale	(2.144.011)	(1.349.869)
Taxe si impozite	942.533	926.064
Cheltuieli cu reparatiile	1.195.108	1.401.585
Cheltuieli de publicitate si protocol	1.113.537	496.017
Prime de asigurare	217.814	155.671
Cheltuieli cu detasari	221.037	91.180
Cheltuieli cu chiriile	74.665	89.152
Cheltuieli cu pregatirea personalului	113.676	85.189
Cheltuieli de transport	727.637	773.984
Total, net	8.600.184	8.141.586

Alte venituri operationale includ dividendele prescrise in 2022 reluate la venituri in suma de 1.058.809 RON si venituri cu utilitatile (apa si energie) facturate societatilor invecinate care nu au racordare separata.

8. COSTURI FINANCIARE, NETE

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Cheltuieli cu dobanzile aferente imprumuturilor	2.347.606	1.493.466
Cheltuieli cu dobazile aferente contractelor de leasing	131.702	164.113
Comisioane bancare	353.902	63.089
Alte cheltuieli financiare	166.903	315.948
Venituri din dobanzi	(824.690)	(108.129)
Total	2.175.423	1.928.487

9. ALTE CASTIGURI SI PIERDERI, NET

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	RON	RON
Pierdere din diferente de curs, net	47.213	(26.975)
Variatia provizioanelor pentru active circulante(stocuri si creante comerciale)- (Notele 13,15)	778.054	2.827.745
Variatia provizioanelor pentru beneficiile angajatilor (Nota 22)	(128.139)	(13.499)
Variatia provizioanelor pentru garantii si contracte onoroase (Nota 22)	958.276	(220.472)
Alte castiguri si pierderi, net	(156.190)	(14.380)
Alte castiguri si pierderi din vanzarea activelor	78.600	102.305
Variatia altor provizioane, net de cheltuiala aferenta din care:	<u>59.035</u>	<u>415.794</u>
Variatia altor provizioane (Nota 22)	59.035	(568.764)
Constituire/ (reluare) provizion privind contributiile suplimentare (Nota 22)	(1.984.558)	984.558
Recunoasterea cheltuielii privind contributiile suplimentare anterior provizionate	1.984.558	-
Total	1.636.849	3.070.518

La 31 decembrie 2021, variatia provizioanelor este influentata in principal de variatia provizionului de stocuri (2.7 milioane RON).

10. IMPOZIT PE PROFIT

În anul 2022 și 2021, cota impozitului pe profit a fost de 16%.
Impozitul pe profit recunoscut în contul de profit și pierdere:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Impozit pe profit	3.200.909	3.201.232
Impozit pe profit amanat	(1.950.970)	(746.750)
Total	1.249.939	2.454.482

Reconcilierea impozitului pe profit curent:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Profit contabil înainte de impozitare	13.439.082	14.203.708
Impozit pe profit (16%)	2.150.253	2.272.593
Cheltuieli nedeductibile/ venituri netabile aferente	338.101	657.167
Deduceri	(1.238.415)	(475.278)
Cheltuiala cu impozitul pe profit	1.249.939	2.454.482
Cota de impozitare efectivă	9,30 %	17,28%

Cheltuielile nedeductibile conțin în principal amortizarea nedeductibilă și cheltuieli cu provizioanele. Veniturile neimpozabile constau în principal în reversări ale provizioanelor.

10. IMPOZIT PE PROFIT (continuare)

Tabelul de miscare privind datoria cu impozitele amanate in 2022 si 2021 se prezinta dupa cum urmeaza:

	Sold la 1 ianuarie 2021	Recunoscut prin contul de profit si pierdere	Recunoscut prin alte elemente ale rezultatului global	Sold la 31 decembrie 2021	Recunoscut prin contul de profit si pierdere	Recunoscut prin alte elemente ale rezultatului global	Sold la 31 decembrie 2022
Imobilizari corporale	(4.634.038)	-	-	(4.634.038)	1.715.691		(2.918.347)
Provizioane, inclusiv obligatii privind beneficiile angajatilor	-	746.750	(101.798)	644.952	235.280	(12.847)	867.385
Impozit net (activ)/datorie	(4.634.038)	746.750	(101.798)	(3.989.086)	1.950.970	(12.847)	(2.050.962)

În 2022 si respectiv 2021 , Societatea a inregistrat un impozit amânât aferent castigurilor din provizioane de pensii inregistrate prin rezultatul global si un venit din impozit amanat aferent provizioanelor pentru bonusuri, concedii neefectuate, garantii si ajutati de valoare ale clientilor. Datoria cu impozitul amanat recunoscuta in legatura cu imobilizarile corporale este aferent diferentelor temporare din reevaluare, si se diminueaza pe masura amortizarii acestora. Nu s-a recunoscut impozit amanat pentru provizioanele de stocuri, in baza rationamentului prezentat in nota 3.

Impozitul amanat consta din:

	Active		Datorii		Net	
	31-Dec-22	31-Dec-21	31-Dec-22	31-Dec-21	31-Dec-22	31-Dec-21
Imobilizari corporale	-	-	(2.918.347)	(4.634.038)	(2.918.347)	(4.634.038)
Provizioane, inclusiv obligatii privind beneficiile angajatilor	982.030	746.750	(114.645)	(101.798)	867.385	644.952
Impozit net (activ)/datorie	982.030	746.750	(3.032.992)	(4.735.836)	(2.050.962)	(3.989.086)

Impozitul amanat de recuperat si de platit se estimeaza a fi realizat intr-o perioada mai mare de 12 luni de la data incheierii exercitiului financiar de la 31 decembrie 2022 si respectiv 31 decembrie 2021.

11. IMOBILIZĂRI CORPORALE

	Terenuri	Cladiri si alte constructii	Instalatii tehnice, echipamente, mijloace de transport	Mobilier, aparatura, birotica, echipament protectie	Imobilizari corporale in curs	Avansuri pentru imobilizari	Total
COST							
1 ianuarie 2021	16.642.911	13.643.530	39.159.811	227.271	2.029.751	-	71.703.273
Intrari	-	96.181	125.817	-	3.763.062	-	3.985.060
Transferuri	-	-	2.911.443	304.461	(3.215.904)	-	-
Iesiri	-	-	(2.227.594)*	(3.610)	-	-	(2.231.204)
31 decembrie 2021	16.642.911	13.739.711	39.969.477	528.122	2.576.909	-	73.457.129
Intrari	-	-	855.474	-	1.599.182	5.183.693**	7.598.349
Transferuri	-	-	1.372.633	95.759	(1.468.392)	-	-
Iesiri	-	-	(265.914)	-	-	-	(265.914)
31 decembrie 2022	16.642.911	13.739.711	41.931.670	623.881	2.667.699	5.183.693	80.789.564
AMORTIZARE ACUMULATA				5.183.693			
1 ianuarie 2021	-	-	-	-	-	-	-
Amortizarea anului	-	583.280	9.230.538	106.626	-	-	9.920.444
Amortizare acumulata aferenta iesirilor	-	-	(46.716)	-	-	-	(46.716)
31 decembrie 2021	-	583.280	9.183.822	106.626	-	-	9.873.728
Amortizarea anului	-	590.330	9.098.764	-	-	-	9.689.094
Amortizare acumulata aferenta iesirilor	-	-	(149.079)	-	-	-	(149.079)
31 decembrie 2022	-	1.173.610	18.133.507	106.626	-	-	19.413.743
VALOARE CONTABILA NETA							
31 decembrie 2021	16.642.911	13.156.431	30.785.655	421.496	2.576.909	-	63.583.402
31 decembrie 2022	16.642.911	12.566.101	23.798.163	517.255	2.667.699	5.183.693	61.375.822

* Iesirile din instalatii tehnice la 31 decembrie 2021, includ un echipament in suma de 1.856.572 RON ce a fost returnat furnizorului deoarece nu functiona corespunzator, aceasta fiind o miscare fara iesire de numerar pentru situatia fluxurilor de numerar. De asemenea, in 2021, au fost transferate din stocuri doua echipamente in suma de 1.719.692 RON.

** La 31 decembrie 2022, Societate are avansuri platite furnizorilor pentru echipamente, din care pentru suma de 4.627.544 RON a fost primita o finantare de la alte institutii financiare, pentru mai multe detalii a se vedea Nota 21.

11. IMOBILIZĂRI CORPORALE (continuare)

Evaluarea la valoarea justă a terenurilor și clădirilor Societății

Terenurile, clădirile, echipamentele și mobilierul deținute de Societate sunt evaluate la valorile reevaluate, fiind valoarea justă la data reevaluării, minus orice depreciere acumulată ulterioară și pierderile din depreciere acumulate ulterior. Ultima evaluare la valoarea justă la 31 decembrie 2020 a fost efectuată de Neoconsult Valuation, evaluatori independenți care nu au legătură cu Societatea. Neoconsult Valuation sunt membri ai Institutului de Evaluatori din România și au calificări adecvate și experiență recentă în evaluarea la valoarea justă a proprietăților în locațiile relevante. Evaluarea este conformă cu Standardele Internaționale de Evaluare și s-a bazat pe tranzacții recente pe piață în condiții de concurență pentru proprietăți similare.

Raportul de evaluare a fost întocmit pentru terenul, clădirile, instalațiile, utilajele, mijloacele de transport, mobilierul și echipamentele de protecție umană și materială situate în același loc. Tehnicile de evaluare utilizate au fost abordarea de piață și pentru proprietățile specializate în care informațiile de piață disponibile au fost insuficiente, Societatea a folosit metoda costului de înlocuire net. Pentru a determina valoarea finală, evaluatorul a folosit, de asemenea, abordarea costurilor și a veniturilor.

Clasificarea pe nivel de valoare justă conform IFRS 13 este după cum urmează:

- Nivelul 1 - niciun activ nu poate fi inclus în această categorie, deoarece nu există o piață activă (tranzacții) pentru active identice unde prețurile neajustate pot fi utilizate și accesate de entitate și evaluator la data evaluării
- Nivelul 2 - neutilizat, deoarece s-ar putea determina orice intrări, altele decât prețurile de piață cotate incluse în nivelul 1, care sunt observabile pentru activ sau pasiv, fie direct, fie indirect.
- Nivelul 3 - terenurile, clădirile și echipamentele au fost evaluate folosind abordarea veniturilor și a costurilor.

Detaliile terenurilor și clădirilor proprietate a Societății și informații despre ierarhia valorii juste la sfârșitul perioadei de raportare sunt după cum urmează:

	Nivel 3	Valoare justă la
	RON	31/12/2022
		RON
• Terenuri	16.642.911	16.642.911
• Clădiri	12.566.101	12.566.101
• Instalații tehnice și echipamente, mijloace de transport	23.798.163	23.798.163
• Mobilier, aparatura, birotica, echipamente protecție	517.255	517.255

Imobilizări gajate sau ipotecate

La 31 decembrie 2022, Societatea are gajate sau ipotecate imobilizări corporale amortizabile în valoare netă contabilă de 17.034.677 RON (31 decembrie 2021 : 21.646.953 RON) și terenuri în valoare de 10.264.304 RON (31 decembrie 2021 : 16.020.708 RON).

Dreptul de utilizare al unor active

Incluse în imobilizările corporale prezentate mai sus sunt active reprezentând dreptul de utilizare al unor echipamente în suma netă de 5.387.389 RON (31 decembrie 2021: 5.208.283 RON); cheltuiala cu amortizarea pentru anul 2022 a fost de 585.855 RON (2021: 443.716 RON). În cursul anului 2022, intrările au fost în suma de 646.000 RON. A se vedea în nota 26, miscarile aferente datoriilor din leasing.

12. IMOBILIZĂRI NECORPORALE

	Alte immobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs	Total
COST			
La 31 decembrie 2020	21.280.321	92.796	21.373.118
Intrări	-	666.173	666.173
Transferuri	758.971	(758.971)	-
La 31 decembrie 2021	22.039.291	-	22.039.291
Intrări	-	952.692	952.692
Iesiri	(470.014)	-	(474.014)
Transferuri	952.692	(952.692)	--
La 31 decembrie 2022	22.521.969	-	22.521.969
AMORTIZARE ACUMULATĂ			
La 31 decembrie 2020	20.044.106	-	20.044.106
Amortizarea anului	1.056.637	-	1.056.637
Amortizarea aferenta iesirilor	-	-	-
La 31 decembrie 2021	21.100.743	-	21.100.743
Amortizarea anului	1.465.083	-	1.465.083
Amortizarea aferenta iesirilor	(479.014)	-	(479.014)
La 31 decembrie 2022	22.086.812	-	22.086.812
VALOARE CONTABILĂ NETĂ			
La 31 decembrie 2021	938.549	-	938.549
La 31 decembrie 2022	435.157	-	435.157

Imobilizarile necorporale sunt reprezentate in principal de:

1. Program informatic SAP- ERP. Durata de amortizare pentru aceste programe informatice este de 3 ani. Valoarea neta contabila ERP la 31 decembrie 2022 este de 175.931 RON (31 decembrie 2021: 415.282 RON).
2. Licente IT, valoare ramasa la 31.12.2022: 256.255 RON (31 decembrie 2021: 420.411 RON) cu durate de viata utile de 12 – 36 luni.

13. STOCURI

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	RON	RON
Materii prime	37.689.547	40.169.839
Consumabile	3.207.888	2.529.041
Ambalaje	58.786	30.324
Produce finite	3.078.441	5.296.567
Productia in curs de executie	15.468.586	15.424.099
Produce semifabricate	14.667.841	13.551.886
Produce reziduale	105.582	151.132
Marfuri aflate la terti	-	449
Ajustari de valoare pentru stocuri	(18.617.752)	(17.811.415)
Total	55.658.919	59.341.922

13. STOCURI (continuare)

Stocurile fara miscare au fost ajustate astfel: cu 100% cele fara miscare in ultimii 5 ani (sau mai mult), cu 70% cele fara miscare in ultimii 4 ani si cu 50% cele fara miscare in ultimii 3 ani. Stocurile fara miscare in ultimii 2 ani nu au fost ajustate fiindca majoritatea produselor in stoc au ciclu lung de folosinta.

Pentru ajustarile aferente stocurilor cu miscare lenta s-au luat in calcul numai acele materiale care au avut iesiri in anul 2022, si stocurile la 31.12.2022 si 31.12.2021 care au fost diferite de zero. A fost calculata o rata ca raport intre media stocurilor (la 31.12.2022 si 31.12.2021) si iesirile din anul 2022. Ajustarile au fost calculate in functie de marimea ratei: 30% pentru o rata egala cu 3,70% pentru o rata egala cu 4 si 100% pentru o rata egala cu 5 (si mai mare).

Stocurile de materii prime si materiale din gestiunile DPPV – Piese finite VIPER; DPRP – Piese reparate; DPMP – materiale periculoase, destinate exclusiv pentru fabricarea parti de aeronave si reparatia motoarelor VIPER 632-41, au fost provizionate 100%.

Societatea de asemenea a evaluat si inregistrat, daca a fost cazul, eventuale ajustari de determinare a valorii realizabile nete in conformitate cu IAS 2.

Miscarea in cadrul ajustarilor pentru deprecierea stocurilor (exclusiv productia in curs de executie) este urmatoarea:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	RON	RON
Sold la inceputul anului	(14.967.558)	(13.017.671)
Crestere provizion recunoscuta in contul de profit si pierdere	715.706	(1.949.587)
Sold la sfarsitul anului	(14.251.852)	(14.967.258)

Creșterea provizioanelor pe tipuri de stoc este după cum urmează pentru anul 2022:

Tip de stoc	Variatie provision 2022	Variatie provision 2021
Materii prime	(785.264)	1.756.879
Consumabile si chimicale	167.413	254.590
Produse finite si reziduale	(97.555)	52.779
Ambalaje	-	(114.661)
Total	(715.405)	1.949.587

Miscarea in cadrul ajustarilor pentru deprecierea stocurilor aferente productiei in curs de executie, este urmatoarea:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	RON	RON
Sold la inceputul anului	(2.844.157)	-
Transfer din active contractuale*	-	(2.066.371)
Crestere/(descrestere) in provizion recunoscuta in contul de profit si pierdere	(1.521.743)	(777.786)
Sold la sfarsitul anului	(4.365.900)	(2.844.157)

*Urmare a modificarii de tratament contabil in 2021, provizionul aferent productiei in curs a fost transferat de la active contractuale la stocuri.

14. ACTIVE CONTRACTUALE

	31 Decembrie 2022	31 Decembrie 2021
	RON	RON
Contracte de reparații si de fabricatie	12.219.893	11.952.778
Total	12.219.893	11.952.778
Non current	-	-
Current	12.219.893	11.952.778

Sumele aferente activelor contractuale sunt solduri datorate de catre clienți în cadrul contractelor de reparații sau fabricatie incheiate pentru care obligatia de executie nu este satisfacuta. Orice sumă recunoscută anterior ca activ contractual este reclasificată în creanțe comerciale în momentul în care este facturată clientului.

Plata pentru obligatiile de executie nesatisfacute nu este datorată de catre client până când serviciile nu sunt complete și, prin urmare, un activ contractual este recunoscut pe perioada în care serviciile sunt efectuate pentru a reprezenta dreptul entității la contraprestație pentru serviciile transferate până în prezent.

Cota de pierdere aferentă activelor contractuale este recunoscută la o sumă egală cu ECL, abordare simplificată, luând în considerare experiența istorică de neplată.

În baza experienței istorice, având în vedere natura specializată a serviciilor oferite, numărul restrans al clienților și faptul că principalii clienți sunt companii de stat sau multinationale cu reputație bună, riscul de credit aferent acestora este foarte redus, prin urmare deprecierea aferentă fiind considerată nesemnificativă. În urma analizei efectuate de către conducerea Societății nu a existat nicio depreciere a acestor creanțe contractuale atât la 31 decembrie 2022 cât și la 31 decembrie 2021.

15. CREANȚE COMERCIALE

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	RON	RON
Creante comerciale	28.473.631	20.520.299
Clienți facturi de întocmit	544.815	90.382
Ajustări de valoare pentru creanțe incerte	(312.031)	(340.313)
Total	28.706.415	20.270.368

Miscarea în cadrul ajustărilor pentru deprecierea creanțelor comerciale este următoarea:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Sold la începutul anului	340.313	238.832
Crestere/(Descrestere) în provizion recunoscută în contul de profit și pierdere	(28.282)	101.481
Sold la sfârșitul anului	312.031	340.313

Societatea a provizionat în proporție de 100% creanțe care depășesc 270 de zile, deoarece experiența istorică a indicat faptul că aceste creanțe nu sunt, în general, recuperabile.

Societatea derecunoaște o creanță comercială atunci când există informații care indică faptul că debitorul se află într-o dificultate financiară severă și nu există o perspectivă realistă de recuperare, de exemplu, atunci când debitorul a fost pus în lichidare sau a intrat în procedura falimentului, sau când creanțele comerciale sunt restante de peste doi ani, oricare dintre aceste evenimente ar avea loc mai devreme. Niciuna dintre creanțele comerciale care au fost provizionate nu face obiectul unor activități de executare silită.

Societatea a efectuat evaluarea privind abordarea ECL și nu a apărut nicio diferență semnificativă deoarece societatea operează în industria de apărare, unde principalii clienți sunt companii de stat care nu au probleme cu plățile. Restul creanțelor sunt în legătură cu multinaționale cu reputație solidă, ce nu au prezentat întârzieri la plată. Creșterea soldului creanțelor la sfârșitul anului se datorează finalizării unui număr mare de comenzi către finalul anului ce au fost facturate în ultima lună. Majoritatea au fost încasate ulterior neexistând un risc în privința soldului la 31 decembrie 2022 și respectiv la 31 decembrie 2021.

16. ALTE CREANȚE

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Debitori diverși	-	45.911
Alte creanțe	1.534.620	1.204.875
Total	1.534.620	1.250.786

Alte creanțe cuprind în principal contribuții pentru concedii medicale și alte creanțe imobilizate pe termen scurt.

17. ALTE ACTIVE CURENTE

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Cheltuieli in avans	413.336	272.940
Cheltuieli in avans- leasing	1.530.064	-
Avansuri catre furnizori	1.620.015	907.417
Total	3.563.416	1.180.357

La 31 decembrie 2022 Societatea a platit avansul pentru 5 contracte de leasing financiar pentru echipamente ce urmeaza a fi livrate in perioada urmatoare.

18. NUMERAR ȘI ECHIVALENTE DE NUMERAR SI ACTIVE FINANCIARE

NUMERAR SI ECHIVALENTE DE NUMERAR

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Numerar in banci	12.000.422	18.902.135
Numerar in casa	14.450	16.220
Alte disponibilitati	28.824	43.005
Total	12.043.696	18.961.360

La 31 decembrie 2022, Societatea are constituit un depozit bancar in suma de 9.000.000 RON, din data de 6 decembrie 2022 pentru o perioada de 30 de zile cu o dobanda de 6.30%.

ACTIVE FINANCIARE

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Titluri de stat	5.880.000	-

In iunie 2022, Societatea a achizitionat titluri de stat in suma de de 5.880.000 RON , care sunt scadente in iunie 2023, cu un randament de 6.35% . Valoare justa aferenta acestor titluri nu difera substantial de valoarea inregistrata.

19. CAPITAL SOCIAL

Capitalul social este vărsat în întregime:

	Nr. de actiuni	Capital social RON
Capital social varsat la 1 ianuarie 2021	369.442.475	1.024.571.055
Acoperirea rezultatului reportat provenit din adoptarea IAS 29	-	(987.626.807)
Capital social la 31 decembrie 2021	369.442.475	36.944.248
Capital social la 31 decembrie 2022	369.442.475	36.944.248

Capitalul social al Societatii a fost inflatat pana la 31 decembrie 2003, data de la care economia Romaniei nu a mai fost considerata inflationista.

19. CAPITAL SOCIAL (CONTINUARE)

În urma Hotărârii AGOA 3/26.08.2021, în TRIM III, s-a anulat această inflatare cu impact pe capitaluri. Ca urmare a eliminării rezultatului inflatarei, elementele de mai jos se vor prezenta astfel în situațiile financiare:

- a) Capitalul propriu al societății în situațiile financiare va fi de 36.944.248 RON, capitalul subscris varsat, înregistrat la Registrul Comerțului.
- b) Rezerva legală, se va diminua cu 8.302.633 RON
- c) Alte rezerve vor fi reduse cu 12.414.196 RON
- d) Rezultatul reportat se va diminua cu 3.280 RON
- e) Se acopera pierderea din ajustări ale capitalului social 1.008.346.916 RON

În cursul anului 2012 când au fost înregistrate aceste sume, acestea nu au avut niciun impact asupra patrimoniului Societății, respectiv asupra capitalurilor proprii, acestea rămânând la valoarea de dinaintea efectuării acestor înregistrări, deoarece sumele respective se anulează reciproc. Prin urmare, la 31 decembrie 2021, în urma deciziei de anulare a acestei inflatare, capitalurile proprii nu au fost modificate, din aceleași considerente: sumele respective, se anulează reciproc. Pentru mai multe detalii, a se vedea Nota Situația Modificărilor capitalurilor proprii pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2021.

20. REZERVE

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Rezerve legale	7.388.850	7.388.850
Rezerve din reevaluare	46.967.954	47.190.885
Alte rezerve	14.094.961	27.874.351
Total	68.451.765	82.454.086

În cursul anului 2022, în urma Hotărârii AGOA 1/28.04.2022 a fost decisă repartizarea sumei de 13.779.390 RON din categoria de alte „Alte rezerve” la „Rezultat reportat”- a se vedea Situația Modificărilor capitalurilor proprii pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022.

În categoria de „Alte rezerve” de 14.094.961 RON rămase, sunt incluse și deducerile fiscale acordate la export în anii 2000-2003 în valoare de 4.957.578 RON (valoarea lor inflată fiind de 6.100.419 RON). În cazul în care managementul va decide schimbarea destinației acestora ele vor trebui taxate. Managementul a decis că nu va utiliza aceste rezerve prin urmare nu s-a constituit impozit amânat pentru ele.

În anul 2022 și respectiv 2021, Societatea nu a constituit o rezervă legală suplimentară, întrucât aceasta a fost constituită încă din anul 2017 în cuantum de 20% din capitalul social în conformitate cu pragul minim așa cum este prevăzut în Legea Societăților Comerciale nr 31/ 1990 cu modificările ei ulterioare.

21. ÎMPRUMUTURI, DATORII DE LEASING SI ALTE DATORII FINANCIARE

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
a) Datorii catre asociati pe termen scurt	4.880.000	4.880.000
Împrumuturi de la asociati (Nota 28)	4.880.000	4.880.000
b) Împrumuturi de la institutii bancare, entități de leasing si alte datorii financiare		
Împrumuturi garantate		
Împrumuturi pe termen scurt	21.291.936	21.909.394
Datorii de leasing pe termen scurt	945.201	1.105.655
Datorii de leasing pe termen lung	1.857.927	2.055.578
Alte datorii financiare pe termen lung	4.627.544	-
Total împrumuturi de la institutii bancare, entitati de leasing si alte datorii financiare, garantate	28.722.608	25.070.627
Total împrumuturi, datorii de leasing si alte datorii financiare	33.602.608	29.950.627
Din care:		
Împrumuturi si datorii de leasing pe termen scurt	27.117.137	27.895.049

21. ÎMPRUMUTURI SI DATORII DE LEASING (continuare)

a) Sume datorate asociatilor

Societatea a încheiat la sfârșitul lunii martie 2009 contracte de împrumut cu asociații pentru finanțarea activității operaționale după cum urmează:

- Viehmann Radu 4.580.000 lei din care 4.500.000 lei conform Contractului 178/2009 și actelor adiționale ulterioare și 80.000 lei conform contractului pe termen scurt nr 538/2011.
- Ciorapciu Dana Maria 300.000 lei conform Contractului 867/2012 și a actelor adiționale ulterioare.

Acestea se prelungesc anual, prin acte adiționale, în cursul anului platindu-se dobânda aferentă acestor contracte.

În ianuarie 2021, cele două contracte au fost prelunghite și s-au încheiat documente suplimentare după cum urmează : AA 12 / 28.01.2022 și contractul 178/2009 și respectiv, AA 8 / 28.01.2022 la contractul 867/2012.

Ambele documente suplimentare prelungesc valabilitatea celor 2 contracte până la 31.01.2022, iar dobânda brută este de 5,80% / an, care include procentul aferent impozitului pe veniturile din investiții, care în prezent, conform Codului fiscal, este de 10%.

Soldul împrumuturilor la 31.12.2021 este neschimbat. În 2021, dobânda datorată pentru 2021 d-lui Viehmann Radu în valoare de 236.809 lei și d-nei Ciorapciu Dana Maria în valoare de 15.786 lei a fost plătită.

În ianuarie 2022, cele două contracte au fost prelunghite și s-au încheiat documente suplimentare după cum urmează: AA 13 /28.01.2022 la contractul 178/2009 și respectiv AA 9 / 28.01.2022 la contractul 867/2012.

Ambele documente suplimentare prelungesc valabilitatea celor 2 contracte până la 31.01.2023, iar dobânda brută este de 5,46% / an, care include procentul aferent impozitului pe veniturile din investiții, care în prezent, conform Codului fiscal, este de 10%.

În mai 2022, cele două contracte au fost modificate suplimentar după cum urmează: AA 14 /13.05.2022 la contractul 178/2009 și respectiv AA10 / 13.05.2022 la contractul 867/2012.

Ambele documente modifica procentul de dobânda de la 5,46% la 7,8% pentru perioada 14.05.2022 – 31.01.2023. Astfel dobânda brută este de 7,8% / an, dobânda care include procentul aferent impozitului pe veniturile din investiții, care în prezent, conform Codului fiscal, este de 10%.

b) Sume datorate instituțiilor de credit

Contract	Sold la 31 decembrie 2022	Sold la 31 decembrie 2021
(A) BRD – Facilitate de Credit nr. 103 BIS/28.04.2006	14.168.381	14.572.012
(D) Banca Transilvania – Contract de Credit nr. 186/24.06.2009	7.123.555	7.337.382
	21.291.936	21.909.394

(A) BRD – Facilitatea de credit nr. 103 BIS/28.04.2006

Societatea are o linie de credit și o facilitate de emitere SGB și deschiderea de acreditive cu BRD care a fost prelungită de-a lungul timpului prin acte adiționale.

- Actul adițional nr. 63 / 25.08.2021 a prelunghit perioada de valabilitate a plafonului de finanțare globală a facilității A, multiopțiuni, fără caracter obligatoriu, până la 31.08.2022, și pentru facilitatea B până la 31.12.2022.

21. ÎMPRUMUTURI (continuare)

- Actul adițional nr. 64 / 31.08.2022 a prelungit perioada de valabilitate a plafonului de finanțare globală a facilității A, multiopțiuni, fără caracter obligatoriu, până la 31.08.2023, și pentru facilitatea B avem precizarea privind termenul de utilizare care nu poate depăși termenul de utilizare facilitate A, valoarea SGB nu poate depăși 12 luni de la emiterea/deschiderea. Contractul prevede comisionul de facilitate (acordare) în cazul nostru de prelungire și o serie de comisioane în cazuri speciale (comision modificare SGB, comision de analiză SGB, comision deschidere L/C (acreditiv), comision modificare acreditiv, comision netulizare/anulare acreditiv). Toate celelalte prevederi ale Contractului de credit rămân neschimbate, inclusiv cele referitoare la garanții, dobânzi, comisioane. La data de 31.12.2022 soldul creditului este de 14.168.381 RON.

Valoarea scrisorilor de garanție emise din plafonul de credit și valabile la 01.01.2022 este de 641.312 RON, cu scadența 31.08.2022. La data de 15.09.2022 a fost emisă Scrisoare de Garanție Bancară de returnare a avansului în favoarea clientului Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării și Inovării (UEFIȘCDI) în valoare de 145.800 RON cu scadența 31.01.2023. La data de 22.12.2022 a fost emisă Scrisoare de Garanție Bancară de Buna Executie în favoarea clientului UM01836 în valoare de 1.284.522 RON cu scadența 30.06.2023.

La data de 31.12.2022 limita aprobată este de 19.365.000 RON, din care utilizat prin linia de credit 14.168.381 RON și prin Scrisori de Garanție Bancară 1.427.322 RON, limita disponibilă de utilizat fiind de 3.769.296 RON.

(A1) BRD – Contract de factoring 539/04.05.2006

De asemenea în 2006, Societatea a încheiat un contract de factoring, contractul de factoring nr. 539/04.05.2006, care a fost prelungit succesiv. Prin AA NR.5 la Contractul de factoring nr.539/04.05.2019 s-a stabilit plafonul de finanțare de 500.000 EUR, plafon de acoperire a riscului de neplată de 500.000 EUR. Comisionul de factoring este de 1,1 % + TVA și 9 EUR /document + TVA

La 31.08.2021, Contractul de factoring nu a fost reînnoit. Societatea a renunțat la cesionarea creanțelor pentru clientul GE Hungary.

Având în vedere că în luna ianuarie 2022, au fost încasate ultimile facturi cesionate în baza contractului de factoring nr. 539/04.05.2006 încheiat între BRD -Grup Societate General și Turbomecanica, acesta s-a reziliat automat conform notificare nr. 6187/08.09.2021 transmisă de BRD.

(B) Banca Transilvania – Contract de împrumut nr. 186/24.06.2009

La 18.05.2021, a fost încheiat Actul Adițional nr. 29/186, al cărui obiect este modificarea condițiilor următoare: prelungire facilitate de credit până la data de 18.05.2022; valoarea creditului 9.400.000 RON; Trageri multiple. Perioada utilizare : până la 17.05.2022. Scadența 18.05.2022

Dobanda. Rata anuală a dobânzii este de 4,98% variabilă și se compune din indicele ROBOR la 6 luni, calculat la 31.03.2021, la care se adaugă marja Bancii de 3,25%. Indicele ROBOR este de 1,73%, însă în toate cazurile în care valoarea indicelui de referință scade sub zero, în scopul calculării dobânzii, se folosește valoarea zero.

Rata anuală a dobânzii va fi actualizată trimestrial în prima zi lucrătoare a trimestrului calendaristic cu nivelul oficial al indicelui ROBOR la 6 luni calculat în ultima zi lucrătoare a trimestrului calendaristic precedent.

La 21.07.2021 a fost semnat Actul Adițional nr. 30/186 prin care s-a diminuat marja de dobândă de la 3,25% la 2,5%, începând cu data de 15.08.2021.

La 12.10.2021 a fost semnat Actul Adițional nr. 31/186 prin care se modifică structura de garanții prin eliminarea imobilelor cu nr cadastral 233974 și 229339 în baza unui raport de evaluare cu condiția ca garanția rămasă să aibă un grad de acoperire de 85%.

Se mențin următoarele garanții:

- ipotecă imobiliară de prim rang pe obiectivele 6,8,11 și 10, teren de 583 mp, teren intravilan gratuit de 684 mp și garanție mobilă reală pe încasări și soldul contului curent și al subconturilor deschise la BT, cu nr. 186 / CES / 02 / 06.06.2012, modificat și completat de AA 01/186 / CES / 02 / 21.05.2019.
- ipotecă mobilă asupra bunurilor existente pentru 18 echipamente, eliminând spre deosebire de contractul anterior, mașina de transmisie Maxicut.

Garanțiile asupra bunurilor existente pentru 18 echipamente sunt menținute, în conformitate cu Contractul de ipotecă mobilă pentru bunurile existente determinate nr. 186 / GAJ / 01.27.02.2014, modificată și completată prin Actul adițional nr. 04/186 / GAJ / 01 / 18.05.2020.

Conform clauzelor contractuale standard, clientul se obligă să prezinte băncii pentru analiză toate documentele necesare extinderii facilității de credit cu cel puțin 45 de zile înainte de scadența facilității.

21. ÎMPRUMUTURI (continuare)

Turbomecanica are obligația de a realiza un rulaj prin BT de min. 33% din cifra de afaceri realizată. Condiție de rulaj a fost îndeplinită. Clauzele speciale ale facilității sunt menținute și rămân neschimbate.

La 28.02.2022, a fost încheiat Actul Adițional nr. 32/186, care face precizări privind folosirea liniei de credit pentru capital de lucru. Se adaugă comision evaluare la emiterea actului adițional în valoare fixă de 3.045 lei, platibil la data implementării actului adițional și sunt precizate garanțiile care se mențin. Valoarea creditului: 9.400.000 lei; Trageri multiple.

Perioada utilizare : până la 17.05.2022. Scadența 18.05.2022.

La 16.05.2022, a fost încheiat Actul Adițional nr. 33/186, al cărui obiect este modificarea condițiilor următoare: prelungire facilitate de credit până la data de 17.05.2023; valoarea creditului 9.400.000 lei; Trageri multiple. Utilizare credit până la 16.05.2023.

Se menține dobânda 2,5% plus ROBOR 6M calculabil în ultima zi lucrătoare a trimestrului calendaristic precedent. Utilizare credit până la 16.05.2023.

Soldul creditului la 31.12.2022 este de 7.123.555 RON (31.12.2021 : 7.337.382 RON).

b) Sume datorate instituțiilor de leasing și alte datorii financiare

În anul 2022, Societatea a încheiat Contracte de leasing cu BT Leasing, astfel s-au achiziționat echipamente pentru creșterea capacității de producție: Mașina de strunjire YCM și Mașina de debitat cu bandă KASTO KASTO TWIN. Soldul acestora la 31.12.2022 este de: 646.600 RON.

Contractele de leasing 4003351 și 4003350 încheiate cu UNICREDIT LEASING, în valoare de 174.132 EUR și intrate sub incidența IFRS 16 "Contractele de Leasing", s-au finalizat în luna aprilie 2022, soldul acestora fiind 0 la 31 decembrie 2022.

De asemenea, Societatea mai are în curs de desfășurare contracte de leasing financiar pentru echipamente încheiate în anii anteriori, al căror sold este de 2.157.128 RON la 31 decembrie 2022.

Activele aferente acestor contracte de leasing sunt prezentate la Nota 11. Toate datoriile de leasing sunt scadente într-o perioadă de până la 5 ani.

În anul 2022, entitatea a avut aprobat plafon de leasing de 2.750.000 EUR + TVA, iar în cursul anului 2022, s-a suplimentat acest plafon cu suma de 1.220.000 EUR + TVA.

De asemenea Societatea, a încheiat contracte de vânzare și leaseback pentru Sistem de pulverizare termică OERLIKON cu o valoare finanțată de 1.046.416 EURO, cu termen estimat de recepționare noiembrie 2023, și Echipament de mortezare GLEASON PFAUTER cu valoare finanțată de 720.000 EURO cu termen estimat de recepție aprilie 2024. Până la data de 31 decembrie 2022, Societatea a plătit avansuri în suma de 4.627.544 RON către furnizorii de echipamente, prezentate în Nota 11. În contrapartidă cu aceste avansuri plătite, s-a obținut o finanțare de la societatea de leasing, prezentată pe linia de alte datorii financiare. Conform termenilor contractuali, aceste active vor fi recepționate în perioada următoare. De la data recepției, Societatea va dobândi un drept de utilizare și în contrapartidă o datorie de leasing financiar, pe baza contractelor încheiate.

22. PROVIZIOANE

	Provizioane pentru beneficii post- angajare	Alte provizioane în legătură cu personalul	Provizioane pentru garanții	Provizioane pentru contracte oneroase	Total
Sold de deschidere 01.01.2022	1.150.356	4.122.669	335.622	676.153	6.284.800
Aditii	196.471	2.161.698	680.482	277.794	3.316.445
Utilizat	(324.610)	(4.087.221)			(4.411.831)
Castig actuarial – alte elemente ale rezultatului global	(80.291)				(80.291)
Sold final 31.12.2022	941.926	2.197.146	1.016.104	953.947	5.109.123

La 31 decembrie 2022, toate provizioanele cu exceptia provizionului „ Provizioane pentru beneficii post-angajare” sunt prezentate ca si provizioane curente. Din totalul “ Provizionului pentru beneficia post-angajare” suma de 128.259 este prezentata ca si provizion pe termen scurt in timp ce diferenta de 813.667 RON ca si provizion pe termen lung.

In „Alte provizioane legate de personal” la 31 decembrie 2022 sunt incluse urmatoarele: provizion pentru bonusuri de performanta ale anului 2022 ce vor fi acordate in 2023 si provizion pentru concedii de odihna neefectuate la 31 decembrie 2022. La 31 decembrie 2021, in aceasta categorie de provizioane a fost inregistrat si provizionul constituit pentru plata contributiilor sociale suplimentare aferente tichetelor cadou oferite in suma de 1.984.558 RON stabilite de catre Autoritatile fiscale din Romania (din acest provizion suma de 1.000.000 RON a fost constituita la 31 decembrie 2019). Acest provizion a fost reversat in cursul anului 2022 cand Societatea a platit aceste contributii; Cheltuiala cu aceste contributii inregistrate in anul curent este prezentat in Nota 9 impreuna cu reversarea provizionului aferent. Sumele prezentate la aditii in 2002, cuprind in principal consituirea provizionului pentru bonusuri de performanta pentru anul 2022, iar cele prezentate la utilizari, constau in versarea provizionului pentru bonusuri de performanta odata cu acordarea acestor bonusuri, si reversarea provizionului mai sus mentionat odata cu inregistrarea cheltuielii aferente.

Societatea acorda angajatilor sai urmatoarele beneficii:

- Beneficii la pensionare in quantumul a doua salarii de baza avute in luna precedenta pensionarii;
- Ajutor in caz de deces al angajatului: 5 salarii minime pe societate plu 25% din acesta suma fiecarui copil aflat in intretinere;
- La incetarea activitatii din initiativa societatii ca urmare a restrangerii activitatii sale, societatea se obliga sa acorde plati compensatorii de pana la 6 salarii individuale, reprezentand 20% din salariul individual al lunii precedente incetarii activitatii pentru fiecare an lucrat in societate, dar nu mai putin de un salariu, in afara drepturilor cuvenite la zi, fara afectarea din aceasta cauza a drepturilor salariale ale personalului ramas.

Cea mai recenta evaluare actuariala a provizionului prentu beneficii post-angajare a fost efectuata la 31 decembrie 2022, de catre firma GELID ACTUARIAL COMPANY. Valoarea actualizată a obligatiei privind beneficiul determinat costurile aferente serviciilor curente si costul serviciului trecut, au fost măsurate utilizând Metoda Factorului de Credit Proiectat (MFCP). Aceste beneficii urmeaza a fi platite in mare in urmatoorii 5-15 ani.

Principalele ipoteze utilizate în scopul evaluărilor actuariale au fost după cum urmează:

- 1) Ipoteze demografice despre caracteristicile viitoare ale angajaților eligibili pentru beneficii:

Mortalitatea angajaților și a membrilor familiilor lor. Tabela Romaneasca de Mortalitate 2018 (bărbați și femei) emisă de Institutul Național de Statistică.

Rata fluctuației angajaților În 2022, rata de rotație a angajaților a fost de 11.0%. Pentru acest exercițiu s-a considerat media ultimilor trei ani care a fost de 9.3% p.a. Pe baza structurii de vârstă a personalului, modelul ratei fluctuației personalului ia în considerare numărul de ani rămași până la pensionare și rezultă un număr de angajați care ar urma să plece și să fie înlocuiți egal cu 9.3% din numărul total de angajați. Rata de fluctuație a angajaților este:
- 25.5% pa pentru angajații care mai au peste 35 de ani până la pensionare
- Liniar descrescătoare către 0% pentru angajații cu un număr de ani până la pensionare cuprins între 35 și 5 ani;
Pentru ultimii 5 ani până la pensionare am considerat că angajații nu mai caută sa-și schimbe locul de muncă și că au acumulat suficientă experiența pentru a nu fi înlocuiți pe motive disciplinare au profesionale.

Rata concedierilor Pentru perioada de după Decembrie 2022 nu a fost comunicat un plan de reducere a personalului.

22. PROVIZIOANE (continuare)

2) Ipoteze financiare

Rata de actualizare Pentru rata de actualizare s-au considerat randamentele obligațiunilor de pe piața activă la sfârșitul lunii decembrie 2022. Duratele reziduale până la maturitate disponibile au fost de 1-10 ani și 13-14 ani. Pentru celelalte durate am estimat rata de actualizare folosind metoda de extrapolare Smith-Wilson. Asumpțiile pe termen lung au fost:

- Rata estimată a inflației pe termen lung 2% p.a.
- Randamentul real pe termen lung estimat al obligațiunilor guvernamentale 1.45% p.a.
- Prima de ilichiditate pentru România 0%.

Astfel, s-a considerat o rata forward de echilibru de 3.45% pa.
Metoda asigură compatibilitatea dintre rata de actualizare și rata inflației.
Rata de actualizare medie ponderată este de 8.1% pa.

Rata inflației Pe baza statisticilor emise de INSSE și a prognozei BNR din luna noiembrie 2022 s-a estimat rata inflației după cum urmează:

- 16.3% în 2022
- 11.2% în 2023
- 6.1% în 2024
- 3.6% în 2025
- 2.7% în 2026
- 2.5% în 2027 - 2031 și urmând o tendință descrescătoare în anii următori

Rata medie ponderată a inflației este 3.7% p.a.

- Rata de creștere a salariilor Compania a comunicat că estimează creștere medie de 4.0% în 2023. Pentru 2024 și anii următori s-a considerat ca salariile vor crește în medie cu indicele prețului de consum aferent fiecărui an.
Rata medie ponderată a creșterilor salariale este de 3.3% pa.

Componentele costurilor de beneficii determinate recunoscute în profit sau pierdere sunt după cum urmează:

Modificarea valorii prezente a obligației:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Valoarea prezentă a obligației	1,150,356	1,800,095
Costul dobanzii	53,713	42,729
Costul serviciului curent	142,758	205,130
Plățile din provizioane în cursul anului	(324,610)	(261,358)
(Câștigul)/pierdere actuarială aferentă perioadei	(80,291)	(636,240)
Costuri aferente serviciului trecut	-	-
Valoarea prezentă a obligației - 31 decembrie	941,926	1,150,356

Calculul cheltuielii aferente perioadei:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Costul dobanzii	53,713	
Costul serviciului curent	142,758	42,729
Costuri aferente serviciului trecut	-	-
Cheltuieli aferente perioadei recunoscute în contul de venit și pierderi	196,471	247,859

Alte elemente ale rezultatului global*

Soldul (câștigului)/pierderii actuariale în perioada de raportare	(80.291)	(636.240)
---	----------	-----------

*în situația Rezultatului Global suma este prezetată net de impactul impozitului amnat atât la 31 decembrie 2022 cât și la 31 decembrie 2021

22. PROVIZIOANE (continuare)

Schimbarea provizionului	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Balanta de deschidere – 1 ianuarie	1.150.356	1.800.095
Cheltuiala / (venitul) aferent/a perioadei	116.180	(388.381)
Plati	(324.610)	(261.358)
Total provizion	941.926	1.150.356

Ipoze actuariale semnificative pentru determinarea obligatiei definite sunt urmatoarele: rata de actualizare, cresterile salariale previzionate si mortalitatea.

Analiza Maturității Plăților de Beneficii 2022**Proiecția plăților beneficiilor (RON)**

Maturitatea obligațiilor cu beneficiile definite	Beneficii la pensionare	Ajutoare în caz de deces al angajaților	Total Obligații cu Beneficiile Definite
Pana la 1 an	80.879	47.380	128.259
1 – 2 ani	112.797	47.338	160.135
2 – 5 ani	358.189	134.203	492.392
5 – 10 ani	1.043.893	161.327	1.205.220
Peste 10 ani	1.054.150	122.664	1.176.814

Analiza Senzitivității 2022

Ipoze	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
	Beneficii post-angajare	Beneficii post-angajare
PVDBO at 31.12.2022 (RON)	941.926	1.150.356
Rata de actualizare +1%	888.061	1.077.350
Rata de actualizare -1%	1.001.066	1.231.281
Rata de creștere a salariilor +1%	1.004.444	1.232.899
Rata de creștere a salariilor -1%	884.234	1.074.679
Creșterea longevității cu 1 an	934.440	1.143.928

Dupa cum este mentionat in Nota 3, la venituri din contracte, Societatea ofera clientilor sai o garantie intre 12-18 luni. Conducerea Societatii face o analiza a costurilor istorice cu reparatiile in garantie, si in baza acestei analize inregistreaza un provizion de garantii. Cresterea la 2022 reflecta trendul crescator a cheltuielilor cu lucrarile in garantie inregistrat in anul curent. De asemenea, pentru contractele de fabricatie incheiate, unde Societatea estimeaza pierderi, s-a inregistrat un provizion pentru contracte oneroase.

23. DATORII COMERCIALE ȘI ALTE DATORII

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Datorii comerciale	5.719.775	4.273.032
Datorii privind facturile de primit	1.021.428	1.265.915
Alti creditori	2.318	12.571
Total	6.743.521	5.551.518

24. ALTE DATORII CURENTE

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Salarii datorate	1.878.906	1.942.787
Taxe aferente salariilor datorate	2.430.202	2.531.620
TVA de plata	3.443.732	3.249.763
Alti creditor	75.899	159.882
Alte datorii	290.016	222.421
Avansuri de la clienti	-	12.459
Dividende	828.073	1.076.277
Total	8.946.828	9.182.750

25. RAPORTAREA PE SEGMENTE

Segmentele operationale ale Companiei, dupa cum sunt evidentiata mai jos, reprezinta principalele produse si servicii efectuate: fabricarea partilor de aeronave, reparatii de motoare si altele.

De asemenea, impartire pe zone geografice tine cont de tara de origine a principalilor clienti ai companiei. Conducerea Societatii nu monitorizeaza afacerea la nivelul acestor segmente, ci doar veniturile inregistrate. Activele detinute deservesc toate segmentele prezentate.

Prin urmare, Societatea nu poate prezenta profitabilitatea si CAPEX-ul la nivel de segment individual.

Venituri pe segmente

Segment	31-Dec-2022	31-Dec-2021
Producție piese de aeronave	34.308.117	38.512.607
Reparații motoare	103.287.619	90.120.845
Altele venituri	1.565.871	2.697.713
Total	139.161.607	131.331.165

Informații geografice

Veniturile societății din relația cu clienții externi și informații despre activele sale pe segmente (active imobilizate, cu excepția instrumentelor financiare, a activelor cu impozitul amânat și a altor active financiare în funcție de zona geografică sunt detaliate mai jos:

Regiune	2022	2021
EUROPA	139.028.953	131.228.970
- din care: in Romania	120.291.565	121.530.133
SUA	122.739	87.128
ASIA	9.914	15.667
TOTAL	139.161.607	131.331.765

26. INSTRUMENTE FINANCIARE

a) Gestionarea riscului privind capitalul

Societatea își gestionează capitalul pentru a se asigura că își va putea continua activitatea concomitent cu maximizarea valorii acționarilor, prin optimizarea soldului de datorii și capital propriu.

Structura capitalului Societății constă în datorii, care include împrumuturile prezentate la nota 20, numerarul și echivalentele de numerar și capitalul propriu.

Capitalul propriu cuprinde capitalul social, rezervele și rezultatul reportat, așa cum sunt prezentate în notele 19 și 20.

Societatea monitorizează capitalul pe baza gradului de îndatorare. Această rată este calculată ca raport între datoria netă și capital total. Datoria netă se calculează ca împrumuturi totale (incluzând împrumuturile și datoriile din leasing atât pe termen scurt cât și pe termen lung și excluzând alte datorii financiare pe termen lung) mai puțin numerar și echivalente de numerar.

Capitalul total este calculat ca și „capital și rezerve” așa cum este raportat în bilanț.

Gradul de îndatorare la 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2021 a fost după cum urmează:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Total împrumuturi și datorii din leasing	28.975.064	29.950.627
Numerar și echivalente de numerar	(12.043.696)	(18.961.360)
Datorie neta	16.931.368	10.989.267
Total capital și rezerve	122.751.780	120.598.947
Gradul de îndatorare	14%	9%

Modificarea gradului de îndatorare se datorează în principal scaderii valorii numerarului și echivalentelor de numerar la 31 decembrie 2022, urmare a achiziționării de active financiare.

b) Gestionarea riscului de credit

Societatea este supusă unui risc de credit datorat creanțelor sale comerciale și a celorlalte tipuri de creanțe. Societatea are politici menite să asigure că vânzările se fac către clienți cu referințe corespunzătoare privind bonitatea acestora.

Data de scadență a datoriilor este atent monitorizată și sumele datorate după depășirea termenului sunt urmărite cu promptitudine. Creanțele comerciale (clienții) sunt prezentate net de ajustările pentru deprecierea creanțelor incerte. Societatea dezvoltă politici care limitează valoarea expunerii la credit față de orice instituție financiară.

Societatea nu solicită depozite colaterale însă în anumite cazuri, limitate, solicită avansuri de la clienți.

Concentrația creanțelor comerciale și a veniturilor din contracte este după cum urmează:

	Creanțe comerciale la 31 decembrie 2022	Active contractuale la 31 decembrie 2022	Venituri din contractele cu clienții în 2022	Creanțe comerciale la 31 decembrie 2021	Active contractuale la 31 decembrie 2021	Venituri din contractele cu clienții în 2021
Primii clienți	25.564.107	7.311.314	119.270.918	15.824.791	10.764.873	123.215.826
Alții	3.142.309	4.908.578	19.890.689	4.445.577	1.187.905	8.115.339
Total	28.706.415	12.219.893	139.161.607	20.270.368	11.952.778	131.331.165

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

Principalii 3 clienti in functie de vanzari sunt reprezentati de 2 entitati cu participatie majoritara de stat, clienti ce se incadreaza la o categorie de risc scazuta si Leonardo S.p.a Helicopters Division, entitate externa cu o bonitate foarte buna. Mai sunt prezentate venituri si soldurile acestora in fiecare perioada.

Disponibilitatile banesti sunt tinute in institutii financiare care sunt evaluate cu risc minim de default. Acestea sunt BRD si Banca Transilvania.

Valorile contabile reprezintă expunerea maximă a Societății la riscul de credit aferent creanțelor existente.

Pe această bază, provizionul pentru pierdere la 31 decembrie 2022, 31 decembrie 2021 a fost determinat prin provizionarea creanțelor mai vechi de 270 de zile.

c) Gestionarea riscului de valută

Societatea este expusă fluctuațiilor cursului de schimb valutar în tranzacțiile comerciale si de finanțare. Riscul valutar rezultă din activele și datoriile comerciale recunoscute, inclusiv împrumuturile, exprimate în valută. Datorită costurilor mari asociate, politica Societății este să nu utilizeze instrumente financiare derivate pentru diminuarea acestui risc.

Valorile contabile ale monedelor companiei exprimate în active și pasive monetare la data raportării sunt următoarele:

2022	EUR 1 EUR = RON 4,9474	USD 1 USD = RON 4,6346	GBP 1 GBP = RON 5,5878	CHF 1 CHF = RON 5,0829	RON 1 RON = RON	TOTAL 31 decembrie 2022
	RON	RON	RON		RON	RON
ACTIVE						
Numerar și echivalente de numerar	2.510.078	23.661	1.323	4.834	9.503.799	12.043.696
Investitii financiare	-				5.880.000	5.880.000
Creanțe și alte active circulante	6.264.095	9.924	-	-	22.432.397	28.706.415
Active contractuale	5.592.362	-	-	-	6.627.531	12.219.893
DATORII						
Datorii comerciale și de altă natură	2.216.852	49.769	8.040		4.468.860	6.743.521
Împrumuturi si contracte de leasing pe termen scurt și lung	2.803.128	-	-	-	26.171.936	28.975.064
Alte datorii financiare		-	-	-	4.627.544	4.627.544
Expunere netă a soldului (active - datorii)	9.346.555	(16.185)	(6.717)	4.834	9.175.387	18.503.875

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

2021	EUR 1 EUR = RON 4,9481	USD 1 USD = RON 4,3707	GBP 1 GBP = RON 5,8994	CHF 1 CHF = RON 4,7884	RON 1 RON = RON	TOTAL 31 decembrie 2021
	RON	RON	RON		RON	RON
ACTIVE						
Numerar și echivalente de numerar	3.745.707	48.664	7.199	1.854	15.157.936	18.961.360
Creanțe și alte active circulante	3.353.123	12.079	-	-	16.905.166	20.270.368
Active contractuale	-	-	-	-	11.952.778	11.952.778
DATORII						
Datorii comerciale și de altă natură	71.594	143.684	-		5.336.240	5.551.518
Împrumuturi pe termen scurt și lung	<u>3.161.235</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>26.789.393</u>	<u>29.950.628</u>
Expunere netă a soldului (active - datorii)	<u>3.866.001</u>	<u>(82.941)</u>	<u>7.199</u>	<u>1.854</u>	<u>11.890.247</u>	<u>15.682.360</u>

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

c) Gestionarea riscului de valută (continuare)

Analiza de senzitivitate

Societatea este expusă, în principal, cu privire la cursul de schimb al EUR și USD față de RON. Tabelul următor detaliază sensibilitatea societății la o creștere de 10% a principalelor monede în care societatea deține elemente monetare. 10% este rata de sensibilitate folosită atunci când se face raportarea internă a riscului valutar către conducerea superioară și reprezintă estimarea conducerii cu privire la modificările rezonabil posibile ale cursurilor de schimb.

Analiza senzitivității include doar valuta rămasă exprimată în elemente monetare și ajustează conversia la sfârșitul perioadei pentru o modificare de 10% în cursurile de schimb.

În tabelul următor o valoare negativă indică o descreștere a profitului atunci când RON se depreciază cu 10% față de valutele de mai jos. O întărire cu 10% a RON față de monedele în care societatea deține elemente monetare va avea un impact egal și de sens opus asupra profitului și a altor capitaluri proprii iar soldurile de mai jos vor fi pozitive.

	apreciere de 10% a RON față de alte valute - impact asupra rezultatului la:	
	31 decembrie	31 decembrie
	2022	2021
EUR	934.655	386.600
USD	(283)	(8.294)
GBP	(457)	(720)
CHF	483	185

d) Gestionarea riscurilor de lichiditate și de rată a dobânzii

Managementul prudent al riscului de lichiditate implică menținerea de numerar suficient și a unor linii de credit disponibile, prin continua monitorizare a fluxului de trezorerie estimat și real și prin corelarea scadențelor activelor și pasivelor financiare.

Riscul ratei dobânzii reprezintă riscul ca fluxurile viitoare de numerar aferente instrumentelor financiare să fluctueze din cauza modificărilor de dobânzi pe piață. Fluxurile operationale de numerar sunt impactate în principal de modificările ratelor de dobândă, de împrumuturile în moneda străină de la instituții financiare din România.

Compania are împrumuturi semnificative care o expun la variații semnificative de fluxuri de numerar ca urmare a variației dobânzilor. Compania este în proces continuu de negociere cu bancile privind împrumuturile acordate, ratele de dobândă și perioadele de rambursare.

Analiza de senzitivitate – dobânda

Analizele de sensibilitate de mai jos au fost determinate pe baza expunerii la ratele dobânzii pentru instrumentele nederivate la data raportării. Pentru pasivele cu rată variabilă, analiza este pregătită presupunând că suma datoriei restante la data raportării era restantă pentru întregul an.

O parte din dobândă societatea o plătește companiilor de leasing, în cazul în care dobânda este fixă, deci nu are impact asupra fluctuațiilor ratelor dobânzii.

Pentru împrumutul pe termen scurt, dobânda are o componentă volatilă (ROBOR) și este de aproximativ 5-6% pe lună.

Presupunând o creștere cu 2%, care din punct de vedere istoric este creșterea ratelor ROBOR, impactul în contul de profit și pierdere va fi nesemnificativ.

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

e) Gestionarea riscurilor de lichiditate și de rată a dobânzii (continuare)

2022	Rata dobanda	Mai puțin de 1 luna	Mai puțin de 1 an	1 - 5 ani	Peste 5 ani	Total
Datorii comerciale si alte datorii		2.728.554	4.014.967	-	-	6.743.521
Imprumut pe termen scurt si lung (din care) :			29.596.446	1.857.927		31.454.373
Credite bancare pe termen scurt in lei BRD	ROBOR 3M +3.50%		14.168.382			14.168.382
Dobanda aferenta imprumutului			1.096.727			1.096.727
Limita de creditare in lei la Banca Transilvania	ROBOR 6M+2.25%		7.123.555			7.123.555
Dobanda aferenta imprumutului			870.239			870.239
Leasing BTRL			945.201	1.857.927		2.803.128
Imprumuturi de la actionari	8.80%		4.880.000			4.880.000
Dobanda aferenta imprumutului			380.640			380.640
Alte datorii financiare				4.627.544		4.627.544
Total Datorii		2.728.554	33.479.711	6.485.471	-	43.693.736

2021	Rata dobanda	Mai puțin de 1 luna	Mai puțin de 1 an	1 - 5 ani	Peste 5 ani	Total
Datorii comerciale si alte datorii		5.031.328	520.190	-	-	5.551.518
Imprumut pe termen scurt si lung (din care) :			29.613.560	2.055.579		31.669.139
Credite bancare pe termen scurt in lei BRD	ROBOR 3M +3.50%		14.572.012			14.572.012
Dobanda afereanta imprumutului			988.416			988.416
Limita de creditare in lei la Banca Transilvania	ROBOR 6M+2.25%		7.337.381			7.337.381
Dobanda afereanta imprumutului			448.929			448.929
Leasing BTRL			1.105.656	2.055.579		3.161.235
Imprumuturi de la actionari	5.80%		4.880.000			4.880.000
Dobanda afereanta imprumutului			281.166			281.166
Total Datorii		5.031.328	30.133.750	2.055.579	-	37.220.657

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

Variațiile datoriilor din activitățile de finanțare

	1-ian-2022	Încasări/ Contracte noi	Plăți	Alte variații	Doband a în an	Doband a platita	Dividend e acordate	Fluctuatii valutare	31-dec-2022
Împrumuturi	26.789.393		704.508	-	2.347.606	2.347.606	-	(87.050)	26.171.936
Contract de leasing	3.161.235	646.600	1.004.707	-	131.702	131.702	-		2.803.128
Alte datorii financiare	-	4.627.544	-	-	-	-	-		4.627.544
Dividende	1.076.277		9.293.651	1.058.809*	-	-	10.104.256		828.073
Total datorii	31.026.905	5.274.144	11.002.866	1.058.809	2.479.308	2.479.308	10.104.256	(87.050)	34.430.681

*suma de 1.058.809 RON reprezinta valoarea dividendelor distribuite in perioadele anterioare, neridicate, care au fost prescrise in 2022 și reluate la venituri.

	1-ian-2021	Încasări	Plăți	Alte variații*	Dobanda in an	Dobanda platita	Dividende acordate	31-dec-2021
Împrumuturi	18.719.725	8.069.668	-	-	1.493.466	1.493.466	-	26.789.393
Contract de leasing	5.947.666	-	929.858	1.856.573*	164.113	164.113	-	3.161.235
Dividende	1.762.359	-	686.000	-	-	-	-	1.076.277
Total datorii	26.429.750	8.069.668	1.615.858	1.856.573	1.657.579	1.657.579	-	31.026.905

* In cursul anului 2021, dupa cum este mentionat la Nota 11, unul dintre echipamentele in leasing a fost returnat furnizorului.

f) Valoarea justă a instrumentelor financiare

1. Active și datorii financiare evaluate la valoarea justă

La 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2021 Societatea nu deține instrumente financiare evaluate la valoarea justă.

2. Active nefinanciare evaluate la valoarea justă

Tabelul de mai jos analizează activele și datoriile societății contabilizate la valoarea justă, prin metoda de evaluare. La 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2021 nu au existat transferuri între nivelurile de valoare justă.

Diferitele niveluri sunt definite după cum urmează:

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

- Prețuri cotate (neajustate) pe piețe active pentru active sau datorii identice (Nivelul 1);
- Alte date de intrare decât prețurile cotate incluse în nivelul 1, care sunt observabile pentru activ sau datorie, fie direct (ca preț), fie indirect (derivate din prețuri) (Nivelul 2);
- Date de intrare pentru activ sau datorie care nu se bazează pe date de piață observabile (date de intrare neobservabile) (Nivelul 3).

31-Dec-2022

Active	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3
Terenuri	-	-	16.642.911
Clădiri	-	-	12.566.101
Instalații tehnice și echipamente, mijloace de transport, mobilier, aparatură, birotică, echipamente protecție	-	-	24.315.418

31-Dec-2021

Active	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3
Terenuri	-	-	16.642.911
Clădiri	-	-	13.156.431
Instalații tehnice și echipamente, mijloace de transport, mobilier, aparatură, birotică, echipamente protecție	-	-	31.207.151

3. Active și datorii neevaluate la valoarea justă, dar pentru care este prezentată valoarea justă

Instrumentele financiare din bilanț includ creanțe comerciale, active contractuale și alte creanțe, numerar și echivalente de numerar, active financiare, împrumuturi și alte datorii financiare, datorii comerciale și alte datorii. Acestea sunt contabilizate la cost amortizat; valorile lor contabile reprezintă o aproximare rezonabilă a valorii juste.

27. REZULTATUL PE ACȚIUNE

(a) De bază

Rezultatul de bază pe acțiune este calculat prin împărțirea profitului aferent acționarilor societății la numărul mediu ponderat al acțiunilor ordinare aflate în emisiune în timpul anului, cu excepția acțiunilor ordinare achiziționate de societate și păstrate ca acțiuni de trezorerie.

	2022	2021
Rezultat aferent acționarilor societății	12.189.143	11.749.227
Numărul mediu ponderat al acțiunilor ordinare în curs de emisiune, excluzând acțiunile de trezorerie	363.448.395	363.448.395
Rezultat de bază pe acțiune	0,0335	0,0323

(b) Diluat

Rezultatul diluat pe acțiune este calculat prin ajustarea numărului mediu ponderat al acțiunilor existente pentru a lua în considerare conversia tuturor acțiunilor potențial diluate. Societatea nu are datorii convertibile sau opțiuni de emisie de acțiuni care pot fi transformate în acțiuni comune care ar putea duce la ajustarea numărului mediu ponderat al acțiunilor.

27. REZULTATUL PE ACTIUNE (CONTINUARE)

În cursul anului 2022, în baza deciziei AGOA din 28 aprilie 2022 a fost decisa repartizarea de dividende în suma de 10.104.256 RON din profitul aferent exercitiului financiar încheiat la 31 decembrie 2021 în suma de 11.749.227 RON, diferența în suma de 1,644.971 RON fiind distribuită ca și repartizare la 'Rezultatul reportat'.

Valoarea totală a dividendelor platite în 2022 a fost în suma 9.293.651 RON, din care :

- Suma de 17.468 RON reprezentând dividende de plată aferente exercitiului financiar încheiat la 31 decembrie 2018
- Suma de 9.276.183 RON, din care 503.296 RON reprezentând impozit dividende aferente platilor de dividende aferente exercitiului financiar încheiat la 31 decembrie 2021.

De asemenea, Societatea a prescris în cursul exercitiului financiar încheiat la 31 decembrie 2022 dividende în suma de 1.058.809 RON reprezentând dividende aferente exercitiului financiar încheiat la 31 decembrie 2018.

La 31 decembrie 2022, Societatea are dividende de plată în suma de 828.073 RON (2021:1.076.277 RON).

28. PĂRȚI AFILIATE

Societatea are împrumuturi primite de la părți afiliate conform tabelului de mai jos:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Total	4.880.000	4.880.000
Radu Viehmann	4.580.000	4.580.000
Maria Ciorapciu	300.000	300.000

Termenii și condițiile aferente împrumuturilor mai sus prezentate sunt descrise la Nota 21. Nu au fost furnizate garanții pentru împrumuturile cu entitățile afiliate.

Membrii cheie din conducere

Vă rugăm să consultați mai jos prezentarea beneficiilor acordate membrilor conducerii. În anii încheiați la 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2021 nu au existat tranzacții încheiate între societate și membrii cheie din conducere.

În cursul anului 2022, Societatea a plătit beneficii către membrii cheie din conducere constând în membrii Consiliului de administrație („C.A.”) a Turbomecanica SA și directorului general, după cum urmează:

	31 decembrie 2022	31 decembrie 2021
Consiliu de Administrație și Directorul General	2.950.461	2.774.108

La 31 decembrie 2022, societatea nu acordă avansuri pentru decontare administratorilor / membrilor consiliului de administrație

La sfârșitul exercițiilor financiare 2022 și 2021, nu existau garanții sau obligații viitoare asumate de Societate în numele administratorilor.

29. ANGAJAMENTE ȘI CONTINGENȚE

Angajamente

Societatea are angajamente în valoare de 14.764.382 legate de achiziția de active corporale sau necorporale la 31 decembrie 2022.

Societatea a emis scrisori bancare de garanție în favoarea partenerilor de afaceri la 31 decembrie 2022 în valoare de 1.430.322 RON (31 decembrie 2021: 641.312 RON) (Nota 21).

Angajamentele aferente datoriilor de leasing sunt prezentate în Nota 21.

Contingente

Impozitare

Sistemul de impozitare din România este într-o fază de consolidare și armonizare cu legislația europeană. În acest sens încă există interpretări diferite ale legislației fiscale.

În anumite situații, autoritățile fiscale pot trata în mod diferit anumite aspecte, procedând la calcularea unor impozite și taxe suplimentare și a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente.

În anul 2022, nivelul dobânzilor a fost de 0,02% pe zi de întârziere la plată; nivelul penalităților este la valoarea de 0,01% pe zi de întârziere la plată.

În România, exercițiul fiscal rămâne deschis pentru verificare fiscală timp de 5 ani. În ultimii 5 ani nu au existat inspecții fiscale pe impozitul pe profit. Conducerea Societății consideră că obligațiile fiscale incluse în aceste situații financiare sunt adecvate.

În conformitate cu prevederile emise de către Ministrul Finanțelor Publice, care reglementează regimul fiscal al elementelor de capital propriu ce nu au fost subiect al calculatului impozitului pe profit la data înregistrării lor în contabilitate, datorită naturii lor, în cazul în care Societatea va schimba în viitor destinația rezervelor din reevaluare (prin acoperire de pierderi sau distribuire către acționari), aceasta va conduce la datorii suplimentare cu impozitul pe profit.

Mediul înconjurător

Reglementările privind mediul înconjurător sunt în continuă dezvoltare în România, iar Societatea nu a înregistrat niciun fel de obligații la 31 decembrie 2022 sau la 31 decembrie 2021 pentru niciun fel de costuri anticipate, inclusiv onorarii juridice și de consultanță, studii ale locului, designul și implementarea unor planuri de remediere, referitoare la mediul înconjurător.

Conducerea Societății consideră că nu sunt necesare provizioane cu privire la obligațiile de mediu.

Alte informații

Războiul din Ucraina și sancțiunile aferente împotriva Federației Ruse au un impact continuu asupra economiilor europene și la nivel global. Entitatea nu are nicio expunere directă semnificativă în Ucraina, Rusia sau Belarus. Cu toate acestea, impactul asupra situației economice generale poate necesita revizuirea periodică a anumitor ipoteze și estimări (costul energiei, costul materiilor prime și impactul general al presiunii inflației). La 31 decembrie 2022, pe baza informațiilor disponibile, Societatea a analizat impactul potențial al schimbării condițiilor micro și macroeconomice asupra situației financiare și rezultatelor operațiunilor Societății și a concluzionat că nu există un impact asupra poziției financiare de la 31 decembrie 2022.

30. ONORARII DE AUDIT

Începând cu 2021, auditorul Societății este Ernst&Young Assurance Services SRL. Onorariile pentru servicii de audit ale situațiilor financiare la 31 decembrie 2022 întocmite în conformitate cu Ordinul Ministerului Finanțelor Publice 2844/2016, pentru aprobarea reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, cu modificările și clarificările ulterioare au fost în suma de 42.800 EURO, fără TVA.

31. EVENIMENTE ULTERIOARE DATEI BILANȚULUI

În februarie 2023, cele două contracte de împrumut cu asociații, au fost prelungite și s-au încheiat documente suplimentare după cum urmează: AA 15 /14.02.2023 la contractul 178/2009 și respectiv AA 11 / 14.02.2023 la contractul 867/2012.

Nu au avut loc alte evenimente ulterioare datei bilanțului care ar putea avea un impact asupra poziției financiare de la 31 decembrie 2022.

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administrație și au fost autorizate pentru a fi emise la 23 martie 2023.

CLAUDIA ANGHEL,
Director Economic-Comercial

RADU VIEHMANN,
Director General

DECLARAȚIA CONDUCERII

Ing. Radu Viehmann Presedintele Consiliului de Administratie si Director General imi asum raspunderea pentru intocmirea raportarilor contabile la 31.12.2022.

Declarăm ca toate politicile contabile utilizate de TURBOMECANICA S.A. pentru intocmirea raportarilor contabile la 31.12.2022 sunt in conformitate cu Legea contabilitatii nr. 82/1991 republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, cu O.M.F.P. nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară si Ordinul nr. 85/2022 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice și pentru reglementarea unor aspecte contabile.

Confirmăm ca in cursul anului 2022 nu au fost cazuri de incalcare sau posibile cazuri de neconformitate cu legi sau reglementari care ar putea influenta semnificativ raportarile contabile.

Declarăm ca raportarile contabile la 31 decembrie 2022 ale **TURBOMECANICA S.A.** ofera o imagine fidela a pozitiei financiare, performantei financiare si a celorlate informatii referitoare la activitatea desfasurata in perioada 01.01.2022 – 31.12.2022.

Declarăm ca **TURBOMECANICA SA** isi desfasoara activitatea in conditii de continuitate, nu intentioneaza si nici nu are nevoie sa lichideze sau sa reduca in mod semnificativ volumul activitatii sale ca urmare a:

- pierderii unor clienti importanti,
- aplicarii unui plan de restructurare,
- platilor restante,
- problemelor de lichiditate, litigiilor in calitate de parat si reclamant cu actionarii, debitorii, creditorii semnificativi, organele statului, de revendicare,
- riscului de sector, de piata,
- altor factori.

Declarăm ca membrii conducerii nu au cunostinta de incertitudini semnificative legate de evenimente sau conditii care pot cauza indoieli semnificative asupra capacitatii intreprinderii de a-si continua activitatea.

Data : 23.03.2023

DIRECTOR GENERAL,
VIEHMANN RADU, Ing.

DIRECTOR ECONOMIC-COMERCIAL,
ANGHEL CLAUDIA, Ec.